

Carrie A. Miles
Laurence R. Iannaccone
with Linda Ikeda

Mies ja nainen Kristuksessa

Johdanto

Raamatun puhe mieheydestä ja naiseudesta on arka asia. Monet uskovat jo tietävänsä mitä Raamattu sanoo: Jumala haluaa että miehet hallitsevat perheessä, seurakunnassa ja yhteiskunnassa ja että naiset mielellään alistuvat miehille. Sellainen malli sukupuolten väliselle suhteelle ei kuitenkaan enää ole yhteensopiva nykyajan poliittiseen ajattelun tai modernin elämän käytännön todellisuuden kanssa. “Mitä Raamattu sanoo” ja mitä modernit moraalituntemukset edellyttävät, eivät sovi yhteen ja tuntuvat vaativan että kristittyjen tulisi valita: uskoako jatkuvasti Raamatun mielekkyyteen vai uskoako jokaisen yksilön täyteen arvokkuuteen Kristuksessa? Ei ihme että monet välttävät koko aihetta.

Tällainen vastakohtaisuus vie kuitenkin harhaan. Raamattuun pohjautuva terve keskitie on olemassa, ja se on itse asiassa varma ja totuudenmukainen tapa tulkita kirjoituksia. Sen sijaan että Raamattu olisi ”seksistinen” teos, se osoittautuukin hämmästyttävän tasa-arvoiseksi.

Toisenlainen ymmärrys johtuu siitä, että olemme lukeneet Raamattua ikivanhan ristiriidan näkökulmasta: olemme nähneet sen taisteluna vallasta. Kaikki kiistat siitä mitä miesten *tulee tehdä* ja mitä naisten *ei tule tehdä* ovat itse asiassa kiistoja siitä kenellä on oikeus kontrolloida perhettä, työpaikkaa, yhteiskuntaa, ja seurakuntaa. Kun Jumalan nimi vedetään mukaan kiistelyyn, itse asiassa kiistellään siitä kuka parhaiten edustaa Jumalan auktoriteettia.

Monin tavoin tämä kamppailu on väistämätön. Tässä epätäydellisessä maailmassa ihmisten täytyy kontrolloida itseään, ympäristöään ja muita. Tästä perustavasta elonjäämistarpeesta muodostuu taipumus nähdä kaikki suhteet kontrollin, vallan ja auktoriteetin käsittein. Väistämättä luumme Raamattua paksujen hierarkian olettamuslinssien läpi. Mutta koska emme ymmärrä mitä Raamattu sanoo auktoriteetin käytöstä, emme ymmärrä mitä Raamattu sanoo naisten ja miesten välisestä suhteesta. Hyvänä esimerkkinä tämän vinoutuman vaikutuksista voidaan nähdä miten se Raamatun kohta, jossa apostoli Paavali viittaa naiseen miehen kunniana (I Kor. 11:7) on perinteisesti ymmärretty. Olla jonkin kunnia on olla se joka lisää sitä, tekee siitä suuremman. Kuinka ihmeellinen, naisia korottava ilmaisu! Kukapa ei haluaisi tulla kutsutuksi maansa, ammattinsa tai perheensä kunniaksi? Silti koska maailmallisia tulkintoja hierarkiasta lisätään kirjoituksiin, tätä jaetta pidetään ironisesti ”todistuksena” siitä että Jumala loi naisen olemaan miehelle alamainen. Kun ymmärrystä vallitsevat hierarkian ajatukset, jopa positiivisia mainintoja naisista käytetään heitä vastaan.

Näiden opintojaksojen lähtökohtana on, että kristinuskossa ei ole kysymys vallan ja auktoriteetin käyttämisestä suhteessa muihin ihmisiin. Kun yritämme ymmärtää mitä Raamattu sanoo naisista ja miehistä auktoriteetin termein, kadotamme tekstin ytimen. Luettuna ilman oletusta vallankäytöstä, nämä ”ongelmalliset” kohdat – juuri ne jakeet joita on käytetty jonkun erityisryhmän vallan perustelemiseksi – osoittautuvat olevan aivan toisenlaisia. Vaikka on joskus vaikeata tunkeutua satojen vuosien vinoutuneiden käännosten ja tulkintojen läpi, vain näin tehden voimme nähdä mitä kirjoitukset sanovat naisten rooleista – ja yhtä lailla mitä Raamattu sanoo miehistä. Tässä prosessissa raamatullinen teologia sukupuolesta, ihmisten välisistä suhteista, synnistä ja lunastuksesta ilmenee selvemmässä valossa. Kun oppii enemmän siitä, mitä Raamattu sanoo miehistä, naisista ja näiden välisestä suhteesta, siitä seuraa, että meistä tulee entistä parempia kristittyjä.

Kirjoittajista

Carrie A. Milesilla on tohtorintutkinto sosiaali- ja organisaatiopsykologiassa. Hän toimii organisaatiokonsulttina San Josessa, Kaliforniassa. Laurence R. Iannacconella on tohtorintutkinto kansantaloustieteessä ja hän toimii professorina Santa Claran yliopistossa. Molemmat ovat tutkineet naisten roolia uskonnossa yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Carrie ja Larry ovat naimisissa (keskenään) ja heillä on kaksi lasta.

Linda Ikedalla on maisterin tutkinto avioliitto- ja perheterapiassa. Hän on valtuutettu avioliitto-, lapsi- ja perheneuvoja ja hänellä on yksityisvastaanotto Cupertinoissa, Kaliforniassa. Hän on ollut naimisissa yli kaksikymmentä vuotta Russell Ikedan kanssa. Lindalla ja Russilla on kaksi lasta.

Kiitokset

Kootessamme tätä Raamatun tutkimisopasta olemme hyvin kiitollisia useiden henkilöiden avusta ja näkemyksistä. Ensiksi koekaniinimme, jotka iloisesti tutustuivat tämän oppaan ensimmäisiin versioihin: Kristityt Raamatullisen tasa-arvon puolesta (CBE Peninsula/South Bay chapter), "Miehet ja Naiset Raamatussa" maallikkoryhmä Church of the Chimes, San Josessa, Kaliforniassa ja 1998 pidetyn CBE retriitin osallistujat. Lisäksi, avustavat kirjoittajamme ja CBE chapter koordinaattori, Linda Ikeda, on ollut suureksi avuksi ja rohkaisuksi. Me kiitämme erityisesti häntä. Me kiitämme Alvera Mickelseniä ja Bruce Flemingiä heidän avuliaista kommentistaan. Carrie haluaa myös tunnustaa älyllisen velkansa professori S. Scott Bartchylle UCLA:ssa. Vaikken olekaan koskaan tavannut professori Bartchya, kuulin kasetilta hänen puheensa tässä opaskirjassa käytetyn päättelyn kriittisessä kehitysvaiheessa. Pidän hänen löytöjään Jeesuksen ja **miehen** roolista tärkeänä lisänä sukupuolta ja kristillistä lunastusta koskevalle ymmärrykselle. Luonnollisesti tekstin virheet ovat omiamme.

Miten käyttää tätä työkirjaa

Tämä Raamatun tutkimisen opaskirja on tarkoitettu käytettäväksi ryhmissä – raamattupiireissä, pariskuntien kokoontumisissa, pienryhmissä jne. Sitä voi myös käyttää yksityiseen opiskeluun. Silti, TÄMÄ EI OLE OPASKIRJA VAIN NAISILLE – toivottavasti ette ajattele sitä tehdyn vain naistyötä varten. Kristinuskon viesti, joka vapauttaa meidät sukupuoliroolien vaatimuksista ja rajoituksista on aivan yhtä tärkeä miehille kuin naisille. Itse asiassa, Jeesus luultavasti käytti enemmän aikaa opettaakseen miehet ulos heidän uskomuksistaan siitä mitä “oikea mies” on, kuin hän käytti vapauttaakseen naiset heille asetetuista rajoituksista. Opaskirjassa esille nousseet kysymykset vetoavat yhtäläillä miehiin kuin naisiin, ja tämä opaskirjaa on käytetty menestyksellisesti ryhmissä, joissa molemmat sukupuolet ovat olleet mukana.

Jokaisessa opintojaksossa on johdanto, opastus, henkilökohtainen sovellusosio ja kirjallisuusviitteet. Luvut koostuvat Raamatun lukukappaleista ja luettua materiaalia koskevista kysymyksistä. Asiaankuuluvia kommentteja ja historiallista tietoa annetaan. Jos ryhmä on suuri, kenties haluat valita joitakin kysymyksiä keskusteltavaksi kahden tai kolmen hengen ryhmissä. Henkilökohtaiset sovelluskysymykset soveltuvat erityisen hyvin pienryhmien keskustelunaiheiksi. Jos löytyy muita sovelluskysymyksiä jotka sopivat paremmin omalle ryhmälle tai muutenkin, toki niitä voi käyttää.

Olemme yrittäneet tehdä kirjasta *Mies ja nainen Kristuksessa* sinällään toimivan ja helppotajuisen. Ehdotamme että ryhmän ohjaaja (“facilitator”) käy läpi materiaalin ennen kokoontumista – ja varmasti tahdot tehdä niin jos on kyseessä suuri ryhmä tai virallinen tilaisuus – mutta pienessä ryhmässä ohjaajan ei tarvitse “prepara” voidakseen johtaa opiskelua. Muu ulkopuolinen materiaali ei ole tarpeen. Opaskirjaa on saatavissa kahdessa muodossa – osallistujan opaskirjana ja ohjaajan opaskirjana. Ohjaajan opaskirjassa on “kommentti” laatikot jotka seuraavat kysymyksiä ja joissa on vastauksia kysymyksiin, lisää näkökulmia ja tietoja sekä ehdotuksia kuinka käsitellä eri aiheita. Jos johdat ryhmää tai opiskelet yksin, käytä ohjaajan opaskirjaa. Itseopiskelijat voivat peittää kommenttilaatikot ja miettiä kysymyksiä ennen kommenttien lukemista. Ohjaajien tulisi huolehtia, että jokaisella osallistujalla on oma osallistujan opaskirja. Kukin opiskelukerta kestää noin tunnin.

Tämä opaskirja edellyttää, että kullakin osallistujalla on Raamattu mukanaan. Älkää jättäkö katsomatta raamatunkohtia kun siihen kehoitetaan. Vaikka olisi helppoa liittää kyseessä olevat kohdat opaskirjaan, koemme että aiheet opitaan parhaiten kun osallistujat oikeasti tutkivat Raamattua!

Opintomateriaali etenee niin, että kukin jakso rakentuu edellisen jakson löydöksille. Ehdotamme että ne opiskellaan, jos mahdollista, järjestyksessä. Tietystikään kaikki eivät tule kaikkiin kokoontumisiin, joten yritämme käydä läpi olennaiset kohdat “kertaus ja johdanto” - kohdissa kunkin jakson alussa.

Varmista, että varaat aikaa siihen että ihmiset tutustuvat toisiinsa, keskustelevat keskenään ja tulevat oppimaan toistensa kokemuksista. Ohjaajan opaskirja sisältää kysymyksiä tai lisätoimintoja, joiden tarkoituksena on rakentaa yhteisöllisyyttä ja joita voi käyttää ”lämmittely” - harjoituksina kokoontumisen alussa. Suosittelemme myös, että aloitatte ja lopetatte kokoontumiset rukouksella.

Yhteisön rakentaminen

Ryhmän aloitustavalla on suuri vaikutus ryhmän myöhempään ajankäyttöön. Mitä tahansa teetkin ensimmäisillä virittämisillä osallistujien odotukset siihen, mitä heiltä odotetaan. Jos aloitat luennolla, ihmiset odottavat että koko kokoontuminen on luento eikä heidän odoteta osallistuvan siihen. Jos aloitat ryhmähalauksella tai kysymyksellä, joka pakottaa osallistujat paljastamaan intiimejä ajatuksiaan ja tunteitaan, aiheutat joillekin paniikin. Olemme usein onnistuneet aloituksessa tekemällä ryhmälle sellaisen kysymyksen, joka on mielenkiinnon herättämiseksi tarpeeksi provosoiva, mutta samalla sellainen, että se ei vaadi paljastamaan liikaa itsestään. Aloittamalla kokoontumiset ryhmäkeskustelulla herätetään odotus, että koko ryhmän odotetaan osallistuvan. Ryhmää auttaa "lämpiämään" jos jokaiselle huoneessa olijalle annetaan erikseen vuoro reagoida kysymykseen. Näin jokainen kokee olevansa mukana keskustelussa. Huolellisesti valmistettu kysymys tuo esiin päivän aiheen. Lisäksi johdantokeskustelu auttaa ihmisiä paremmin tutustumaan toisiinsa. Monille kokoontumisissa luodut suhteet ovat yhtä tärkeitä kuin opetettava aineisto.

Ehdotus malliksi

Ohjaajan tervehdys/aloitus

Esittele itsesi lyhyesti ja ilmaise ilosi mahdollisuudesta ohjata ryhmää, jonka aiheena on miehet ja naiset Raamatussa. Esitä kysymys ryhmälle.

Kuhunkin kokoontumiseen sopivia kysymyksiä on esitetty seuraavassa osiossa. Kerro heille että he voivat miettiä minuutin ajan vastaustaan ja kierrä sitten ympäri huonetta pyytäen kultakin vastausta. Pyydä heitä samalla esittelemään itsensä.

Pyydä myös seuraavilla kerroilla kutakin esittelemään itsensä kunnes opit huomaamaan onko ryhmässä uusia tulokkaita. Muista tervehtiä jokaista uutta tulokasta.

Myöhemmissä kokoontumisissa ei ehkä ole tarvetta käydä läpi kierrosta kysyen jokaisen vastausta. Esität vain kysymyksen ja anna ihmisten vastata vapaasti. **Käytä tätä menetelmää myös, jos ryhmä on suuri.** Näin tehdessäsi pidä silti silmällä ihmisiä, jotka eivät tarjoudu puhumaan, mutta jotka kuitenkin haluaisivat, että heiltä kysytään.

Pyydä osallistujilta heidän vastauksiaan

Kokoa osallistujien vastaukset fläppitaululle tai liitutaululle, jos sellainen on käytössä. Jos näitä ei kuitenkaan ole käytössä tai jos ryhmä on hyvin pieni voit jättää tämän vaiheen väliin. Tee rohkaisevia huomautuksia. Varo kielteisyyttä tai kritiikkiä.

Anna ryhmäkeskustelun viritä

Käytä heidän huomioitaan johdatuksena päivän aiheeseen. Ensimmäisellä kerralla (ja ehkä seuraavillakin kerroilla kunnes osallistujamäärä vakiintuu) ohjaajan olisi hyvä tässä vaiheessa ilmaista selkeästi, mikä on hänen oma mielenkiintonsa tai päämääränsä tämän aiheen suhteen. Voit myös esitellä tämän opaskirjan keskeisen aihepiirin (esipuheessa tarkemmin): Kiistat siitä, mitkä ovat miehen ja naisen oikeat roolit seurakunnassa, perheessä ja yhteiskunnassa ovat kysymyksiä siitä kenelle tulisi kuulua valta ja auktoriteetti suhteessa toisiin ihmisiin. Kristinuskossa ei kuitenkaan ole kysymys vallankäytöstä ja auktoriteetista muihin ihmisiin nähden. Vasta kun me ymmärrämme mitä Raamattu sanoo oikeasta vallankäytöstä voimme ymmärtää mitä Raamattu sanoo miesten ja naisten rooleista.

Yritä pitää tämä lämmittelykeskustelu aisoissa! Osanottajille tulee enemmän ja paremmin tietoihin perustuvaa sanottavaa jakson lopulla, joten älä käytä kaikkea aikaa alussa.

Pyydä jotakuta rukoilemaan

Aloita jakso

Päätä rukouksella

Kokeile keskustelemaa rukousta jos ryhmä ei ole liian iso ja jos aikaa on.

Mahdollisia alkukysymyksiä

Alla on muutama lämmittelykysymys kullekin jaksolle. Nämä ovat vain ehdotuksia – jos sinulla on parempi, käytä sitä (ja kerro se meillekin!)

Jakso yksi: Mies ja nainen alussa

Ensimmäinen kysymys on tarkoitettu johdannoksi koko aiheeseen koskien sukupuolta ja Raamattua (eikä niinkään tämän jakson erityiskysymys).

“Mikä on se ISO kysymys pohdittaessa mitä Raamattu sanoo miesten ja naisten rooleista?”

Jakso kaksi: Jumalan täysi kuva

“Kun suljet silmäsi ja yrität hahmottaa Jumalan, miltä Jumala näyttää?”

Jakso kolme: Ihanteellinen suhde

“Mitkä ovat ihanteellisen avioliiton/pitkäaikaisen suhteen ominaisuudet nykyajan länsimaisessa kulttuurissa, erityisesti niin kuin ne ilmenevät mediassa?”

Kirjoita heidän vastauksena ja kysy sitten:

“Mihin tämän ihanteen piirteisiin olet tyytyväinen? Onko joitain piirteitä jotka huolestuttavat sinua?”

Jakso neljä: Yhteyden loppu

“Mitkä ovat tavanomaiset käsitykset/stereotypiat siitä millaisia tytöt ja naiset ovat?”

Kun he ovat vastanneet, kysy sitten:

“Mitkä ovat tavanomaiset käsitykset/stereotypiat siitä millaisia pojat ja miehet ovat?”

Jakso viisi: Lunastus ja kirous

“Mistä viimeksi (tai nyt) olit huolissasi?”

Jakso kuusi: Jeesus ja naiset: kärsivä tytär

“Minkälaisia ihmisiä nyky-yhteiskunta pitää ‘epäpuhtaina’ tai saastuttavina (so., haluaisit peseytyä sen jälkeen kun olet puristanut sellaisen ihmisen kättä, et haluaisi syödä tuollaisen henkilön valmistamaa ruokaa, jne.)?”

Jakso seitsemän: Jeesus ja nainen kotijumalattarena

“Mitä ominaisuuksia arvostat eniten lähimmissä ihmisissäsi?”

Jakso kahdeksan: Jeesus ja nainen viettelijättärenä

“Billy Graham on sanonut, että jo uransa alkuaikoina hän päätti, ettei ole koskaan yksin huoneessa kenenkään muun naisen kuin oman vaimonsa kanssa. Millä tavoin rajoitat toimintojasi toiseen sukupuoleen kuuluvan kanssa välttääksesi syytöksiä seksuaalista sopimattomuudesta tai välttääksesi kiusausta?”

Jakso yhdeksän: Jeesus ja miehet: kunnia, patriarkalisuus ja ylivalta

“Mitä yhteiskunta odottaa ‘menestyvän’ miehen tekävän tai olevan?”

Jakso kymmenen: Mitä merkitsee Olla Herra?

“Onko sinusta miellyttävää kun ihmiset odottavat sinun kertovan heille mitä heidän pitää tehdä? Onko tilanteita joissa koet tällaiset odotukset miellyttävämpinä kuin toisissa?”

Jakso kaksitoista: Jotta Kristus voisi näkyä lävitseesi

“Minkälainen auktoriteetti oli Jeesuksella?”

Jakso kaksitoista: Paavali, sovinnistisika

“Mitkä ovat kristillisen uskon tärkeät opetukset?”

Osoita että sellaiset käsitteet kuin usko, tulla Kristuksen vanhurskauttamaksi, pelastus uskon kautta, ylösnousemus, ehtoollinen, kasteen merkitys, kristityn vapaus, Kristuksen suhde isään Jumalaan, kristillinen (agape) rakkaus, seurakuntaruumis ja hengen hedelmät ovat alkuisin Paavalin kirjoituksista. Me emme voi ohittaa häntä “sovinistisikana.” (Tämä materiaali on jakson johdantona)

Jakso kolmetoista: Paavali ja auktoriteetin käyttö

“Mikä on yleinen käsitys siitä mitä Paavali opettaa orjuudesta? Naisten roolista?”

Jakso neljätoista: Alistumisen käsite Paavalin kirjoituksissa

Käytä jakson 2 kysymystä (ja viittaa heidän vastauksiinsa kun tulet kohtaan kaksi, mieluummin kuin kysyt saman uudestaan.)

“Mitkä ovat sanan ’alistua’ merkitysvivahteet suomen kielessä? Millainen on "alistuva" henkilö?”

Jakso viisitoista: Paavali ja pää

Käytä jakson 2 kysymystä (ja viittaa heidän vastauksiinsa kun tulet kohtaan kaksi, mieluummin kuin kysyt saman uudestaan.)

“Mitä sanan ’pää’ merkityksiä löytyy suomen kielessä??”

Jakso kuusitoista: Paavali ja vaikeat jakeet: “Nainen olkoon vaiti”

“Kristilliset seurakunnat perinteisesti rajoittivat naisten roolia seurakunnassa ja perheessä. Mikä on todistusaineisto naisia vastaan? Mitä kirjoituksia ja argumentteja on käytetty oikeuttamaan naisten alistamista?”

(Kirjoita vastaukset tähän kysymykseen ja tuo ne kahteen seuraavaan kokoontumiseen)

Jakso seitsemäntoista: Auktoriteetti pään suhteen

(Viittaa jakson 16 johdantokysymyksen vastauksiin)

“Etsi mistä nämä naisvastaiset argumentit ovat lähtöisin.”

Luomisjärjestykseen perustuvat argumentit löytyvät: 1 Ms. 2, 1 Kor. 11, 1 Tim. 2. Alistumiseen ja päänä olemiseen liittyvät argumentit löytyvät: Ef. 5:22 ja Kol. 3:18.

Jakso kahdeksantoista: Naisten(kaan) ei tulisi kaapata auktoriteettia

(Viittaa jakson 16 johdantokysymyksen vastauksiin)

“Mitkä näistä naisvastaisista argumenteista ovat sellaisia joiden olemme nähneet perustuvan kirjoitusten väärinymmärtämiseen?”

Jakso yhdeksäntoista: Avioliiton mysteeri

“Mitä nykyajan länsimainen kulttuuri sanoo aviomiehen ja vaimon velvollisuuksista toisiaan kohtaan?”

Mies ja nainen alussa

Tuore katsaus siihen, miten Raamatussa lähestytään ihmissuhteita

Jeesuksen puhetta avioliitosta

Lue Matteus 19:3-10

1. Fariseukset kysyvät Jeesukselta, missä olosuhteissa mies voi ottaa eron vaimostaan. Vastaako Jeesus heidän kysymykseensä? Mihin Jeesus sen sijaan kiinnittää huomiota?

Kysymys, jonka fariseukset kysyvät Jeesukselta, on osa suurempaa väittelyä kohdan 5. Moos 24:1 merkityksestä. Kyseisessä kohdassa sanotaan, että mies voi erota vaimostaan, jos havaitsee hänessä ”epäpuhtautta” tai ”säädttömyyttä”. Yksi fariseusten koulukunta sanoi tämän tarkoittavan, että mies voi erota vaimostaan ainoastaan seksuaalisen epäpuhtauden takia. Toinen koulukunta sanoi, että ”säädttömyys” tarkoitti mitä tahansa, mikä ei miellyttänyt aviomiestä, mukaan lukien päivällisruuan pilaamisen.

Jeesus ei suostu osallistumaan tähän väittelyyn eikä kinastelemaan avioeron perusteista. Hän huomauttaa sen sijaan, että todelliset Jumalan ihmiset ovat kiinnostuneempia avioliiton perusteista.

2. Mikä on Jeesuksen mukaan ihanteellinen aviosuhde?

”Nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.”

3. Mistä aiheutuvat poikkeamat tästä ihanteesta?

“Koska te olette niin kovasydämiisiä” – rakkauden, jopa myötätunnon puute. Harva nainen muinaisessa maailmassa oli elatukseltaan riippumaton. Eronneilla naisilla ei ollut juuri muuta vaihtoehtoa kuin mennä uudelleen naimisiin. Tätä Jeesus tarkoittaa sanoessaan, että avioeron ottaminen johtaa aviorikokseen.

4. Miten Jeesuksen opetuslapset reagoivat hänen sanoihinsa? Mihin kohtaan hänen puheessaan he reagoivat?

He sanovat: “Jos avioliitto merkitsee miehelle tätä, on parempi olla menemättä naimisiin.” Oikeamielisinä ihmisinä he tuskin ajattelivat avioeron ottamisen vaimoistaan. Heille vaikein kohta Jeesuksen sanoissa on se, että heidän tulisi olla ”yksi liha” vaimojensa kanssa.

Tämä ”välikohtaus Jeesuksen toiminnassa ...osoittaa selvästi, että Jumalan tahtoa sukupuolille on alettava tutkia alusta lähtien; sitä jumalallista järjestelyä, joka edelsi syntiinlankeemusta ja lain alaisuutta. Jeesus totesi, että Jumalan perimmäinen tarkoitus ei löydy traditiosta eikä edes lain kirjaimesta, vaan järjestyksestä, joka oli muodostettu ’alusta lähtien’ ... Hän lisäsi vielä, että laki on itse asiassa ristiriidassa perimmäisen tarkoituksen kanssa. Se muodosti myönnytyksen synnille.” (Iannaccone 1980)

”Alku”, johon Jeesus meitä ohjaa, löytyy 1. Mooseksen kirjan luvuista 1 ja 2.

Alussa ...

Lue 1. Moos. 1:26-31

5. Tämä on ensimmäinen viittaus ihmiseen luomiskertomuksessa. Kumpi luodaan Jumalan kuvaksi, mies vai nainen?

Ihmisyydellä on joitain olennaisia yhteisiä luonteenpiirteitä Jumalan kanssa. Me olemme ”kuva”, mutta emme ”aito asia”, eli emme ole Jumala, mutta olemme hänen kaltaisiaan jollain määrittelemättömällä tavalla.

Vaikka teologit myöhemmin väittivät, että nainen oli alhaisempi luomus, ei Jumalan kuva kuten mies, Raamatussa sanotaan selvästi, että naiset ovat Jumalan kuvia yhtä täydellisesti kuin miehetkin. Nämä lauseet kertovat meille myös, että Jumala ei ole, kuten jotkut saattavat väittää, ”todella” miespuolinen.

6. Mitä tarkoittaa “mieheksi ja naiseksi hän loi heidät”?

Joko että miehuus ja naisuus yhdessä kuvastavat jotain olennaista Jumalasta tai että meidät on luotu Jumalan kuvaksi, paitsi että olemme miehiä ja naisia.

Nämä lauseet osoittavat, että naisilla ei ole syytä tuntea itseään ulkopuolisiksi, että he tarvitsivat jumalattaren edustamaan heitä – Jumala on joko sekä mies että nainen, tai (todennäköisemmin) sukupuolijaon yläpuolella.

7. Kummalle Jumala antaa siunauksen vallita maan päällä, miehelle vai naiselle?

Molemmille

8. Kummalle Jumala antoi siunauksen ja vastuun lisääntymisestä, miehelle vai naiselle?

Molemmille

9. Mitä muuta Jumala antaa miehelle ja naiselle? (jae 29. Huomaa lukiessasi, että Jumala puhuu “teistä” monikossa.)

Maan yltäkyläisyyden.

“Jokainen maailman luotu tuuma on annettu (naiselle) yhtä paljon kuin miehellekin! Sellainen on Jumalan määräys alusta lähtien ja nähdessään tämän järjestelyn (God) julisti sen 'oikein hyväksi'. Hän ei julistanut sitä miehen yksinvallan aluksi. Vastakohtana 'ei ollut hyvä' ihmisen olla yksin. Vasta kun nainen seiso i miehen rinnalla, Jumala asetti valtikan heidän käsiinsä julisti työn valmiiksi ja erittäin hyväksi.” (Iannaccone 1980, mukaillen Bushnellia)

10. Miltä miesten ja naisten välinen suhde vaikuttaa tähän mennessä? Onko näissä jakeissa mitään sellaista, josta voisi päätellä Jumalan aikoneen kohdella naista eri tavalla kuin miestä?

Ei.

11. Jeesuksen vastaus fariseuksille osoittaa, että Jumalan perimmäinen tarkoitus ei löydy traditiosta. Osoittavatko vastauksesi kysymyksiin 8-10, että nykyaikaiset käsitykset miesten ja naisten välisestä suhteesta olisivat myös vääriä?

Perinteisen maailman “Sukupuolten mukainen työnjako”- tai “erilaiset alueet”-oppi, jota traditionalistiset ryhmät tukevat, esittää, että vain miesten vastuulla on hallitseminen ja vain naisten vastuulla lasten kasvattaminen, mutta näitä eroja ei alussa ollut.

Soveltaminen

12. Mitä vaikutuksia näillä havainnoilla “alusta” on sinun minäkuvaasi? Entä ihmissuhteisiisi?

Lähteet

Laurence R. Iannaccone, *Women and the Word of God*. Julkaisematon käsikirjoitus, 1980.

Katherine Bushnell, *God's Word to Women*, Oakland, CA: kirjoittajan julkaisema, 1923.

Jumalan koko kuva

Kuvia Jumalasta vanhempana

Kirjoitettu Linda Ikedan kanssa

Johdanto

1. Moos. 1:26-27 tekee selväksi, että naiset on tehty yhtä lailla Jumalan kuvaksi kuin miehetkin. On kuitenkin vaikeata hyväksyä naista yhtä kokonaan Jumalan kuvaksi kun niin suuri osa *meidän* mielikuvistamme Jumalasta on ”isänä”, eli miespuolisena ja ainoastaan miespuolisena. Onneksi Raamatun havainnot Jumalasta eivät ole yhtä rajoittuneita kuin me saatamme kuvitella. Raamattu ei ainoastaan kerro meille, että Jumala ei ole kirjaimellisesti mies (Hoosea 11:9, 4. Moos. 23:19), vaan se on täynnä kuvauksia ja vertauskuvia Jumalasta – ja osa näistä on feminiinejä. Näiden laaja-alaisten vertauskuvien tutkiminen välittää verrattoman runsaan kuvan Jumalasta ja hänen rakkaudestaan meitä kohtaan.

Jumala isänä

Lue osa tai kaikki seuraavista jakeista: Ps. 103:13; 5. Moos. 32:6; Mal. 2:10; 2. Sam. 7:14-15; Ps. 68:5; Jes. 64:8-9

1. Mitä nämä Jumalaa ”isäksi” kutsuvat jakeet kertovat Jumalan luonteesta?

Sovittaja – Kirjoita kysymysten 3-9 aikana osanottajien vastaukset kysymykseen ”Mitä tämä kuva kertoo meille Jumalasta?” esim. liitutaalulle.

Mielenkiintoista kyllä, jotkin Jumalan kuvat isänä vanhoissa käänöksissä ovatkin oikeasti kuvia Jumalasta äitinä:

5. Moos. 32:18 vanhassa kirkkoraamatussa (Biblia) vuodelta 1776:

”Kallion, joka sinun siitti, sinä hyljäsit, ja unhotit Jumalan, joka sinun loi.”

Parempi käänös olisi:

”Te unohditte kallion, joka antoi teille elämän, ette muistaneet Jumalaa, joka oli teidät synnyttänyt.” (Raamattu 1992)

“siittäminen” liittyy isään; “synnyttäminen” äitiin.

2. Mitä Jumalan luonteesta kertoo meille kuva Jumalasta “vääntelehtimässä synnytyskivuissa”?

Jumala äitinä

Muita kohtia, jotka viittaavat Jumalaan äitinä:

“Eikö Efraim ole minun rakas poikani, silmieni ilo? Vaikka puhunkin Efraimia vastaan, en voi häntä unohtaa. Minun sydämeni heltyy, en voi olla armahtamatta (kirjaimellisesti “on äidin kohdun rakkautta”) häntä, sanoo Herra.” (Jer. 31:20, siteeraten Swidleria)

“Näin sanoo Herra:

-- Katso, minä ohjaan Siioniin rauhan kuin virran. Kuin uomastaan tulvivan puron minä käännän sen luo kansojen rikkaudet. Sen imeväisiä kannetaan sylissä ja keinutellaan polvien päällä.

Niin kuin äiti lohduttaa lastaan, niin minä teitä lohdutan, Jerusalemin onni antaa teille täyden lohdun.” (Jes. 66:12-13)

”Kuule minua, Jaakobin suku, koko Israelin heimon jäännös! Kuulkaa te, joita olen joutunut nostamaan ja kantamaan hamasta syntymästänne saakka, äitinne kohdusta asti!

4 Teidän vanhuutenne päiviin saakka minä olen sama, vielä kun hiuksenne harmaantuvat, minä teitä kannan. Niin minä olen tehnyt ja niin yhä teen, minä nostan ja kannan ja pelastan.” (Jesaja 46:3-4)

“-- Unohtaako äiti rintalapsensa, unohtaisiko hoivata kohtunsa hedelmää? Vaikka hän unohtaisikin, minä en sinua unohda.” (Jesaja 49:15)

3. Mitä nämä jakeet kertovat meille Jumalan luonteesta?

Lue Hoosea 11:1-4

4. Erään käännökseen mukaan nämä jakeet kertovat meille, että Jumalan rakkaus on “kuin joku joka nostaa vauvan lähelle poskeaan vasten” (jaa 4, Swidler, s. 30). Mieti

hetkeä jolloin olet pitänyt vauvaa lähellä poskeasi vasten. Millaisia tunteita tämä muisto herättää sinussa? Mitä se merkitsee, että tietää Jumalan tuntevan samalla tavalla sinua kohtaan?

Lue Jesaja 42:13-14 ja Hoosea 13:6-8

5. Nämä jakeet antavat meille hieman erilaisen näkökulman äitiyteen. Mitä ne kertovat meille Jumalan luonteesta?

El Shaddai

Lue 1. Moos. 17:1

6. Millainen mielikuva sinulla on "Kaikkivaltiaasta Jumalasta"? Missä Jumala on valtiias?

Minulle kuva "Kaikkivaltiaasta Jumalasta" on Jumala, joka on hurja, mahtava soturi tai kenraali, ehkä samaan tapaan kuin äitikarhu.

Hepreankielinen nimi, jota Jumala käytti esitellessään itsensä Abrahamille on *El Shaddai*. Se on yleensä muotoiltu Jumala (El) Kaikkivaltiaaksi (Shaddai) tai joskus "Vuoren Jumala". Mutta Shaddai on "vuori" kuten "Grand Tetons" on vuori: kuva vuoresta on kuva naisen rinnasta (*grand tetons* tarkoittaa "isot rinnat" ranskaksi). Sana *shaddai* on johdettu sanasta *shadu*, "rinta" hepreankielellä. Kirjaimellisesti käännettynä El Shaddai olisi *hän jolla on rinnat*. (*Scofield Bible*, 1917; Jukes, 1967 [1888]; Parkhurst; *The Companion Bible*.)

Sen lisäksi että paljasti itsensä Abrahamille El Shaddaina, Jumalaan on viitattu tällä nimellä Jobin ja Ruutin tarinoissa sekä lukuisissa muissa Raamatun kohdissa.

7. Mitä kuva Jumalasta El Shaddaina kertoo meille Jumalan luonteesta ?

Kaikkein osuvin käänös El Shaddaille voi olla sellainen, joka välittää kuvan Jumalasta ravitsijana; kaikkiriittoisena; tyydyttäjänä: Jumala, joka oli kaikki Abrahamille, Ruutille ja Naomille sekä Jobille.
(*Scofield Bible*, 1917; Jukes, 1967 [1888]; *The Companion Bible*)

8. Korvaa seuraavien jakeiden kohdalla "Jumala, Kaikkivaltias" jollakin näistä: *kaikkiriittoinen*, *tyydyttäjä* tai *ravitsija*. Sopivatko nämä korvikkeet katkelmiin paremmin kuin meidän normaali mielikuvamme "Kaikkivaltiaasta Jumalasta"?

"Kun Abram oli yhdeksänkymmenenyhdeksän vuoden ikäinen, Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: "Minä olen _____. Vaella koko sydämeestäsi minun tahtoni mukaisesti, niin minä otan sinut liittoon kanssani ja teen suureksi sinun jälkeläistesi määrän." (1. Moos. 17:1-2)

” _____, siunatkoon sinua ja tehköön sinut hedelmälliseksi ja jälkeläisesi monilukuisiksi, niin että sinusta saa alkunsa suuri kansa.” (lisäkin siunaus Jaakobille lähettäessään hänet etsimään vaimoa.) (1. Moos. 28:3)

“Hän sanoi Joosefille: ” _____, ilmestyi minulle Lusissa Kanaaninmaassa, siunasi minut ja sanoi minulle: 'Minä teen sinut hedelmälliseksi ja jälkeläisesi monilukuisiksi, niin että sinusta saavat alkunsa monet kansat, ja annan sinun jälkeläisillesi tämän maan pysyväksi perintömaaksi.'” (1. Moos. 48:3)

“Isäsi _____, joka on auttava sinua, _____, joka siunaa sinua, antaa siunauksia ylhäältä taivaasta ja siunauksia syvyyksistä maan alta, siunauksia kohduille ja rinnoille.” (Jaakobin siunaus Joosefille, 1. Moos. 49:25)

9. Jos El Shaddain (“Jumala Kaikkivaltias”) luoma mielikuva on hoitava äiti hurjan kenraalin sijaan, miten se laajentaa näkemystäsi Jumalan voimallisuudesta?

Soveltaminen

10. Joillakin ihmisillä on vaikeuksia ajatella Jumalaa isänä, koska heillä on ollut ongelmia omien isiensä kanssa. Me arkailemme mielikuvaa Jumalasta äitinä senaikaisten pakanallisten jumalattarien palvojen takia. Millainen vaikutus raamatullisella mielikuvalla Jumalasta rakastavana vanhempana – ei mies- eikä naispuolisena vaan sekä isänä että äitinä – on sinuun?

Lähteet

Companion Bible, liite.

Andrew Jukes, *The Names of God in Holy Scriptures*, American ed. Grand Rapids, Michigan: Kregle Publications, 1967. Julkaistu alun perin 1888.

Parkhurst, *Hebrew Lexicon*, päiväys tuntematon. Lainattu Jukesissa.

The Scofield Bible. New York: Oxford University Press, 1917.

Paul R. Smith, *Is It Okay to Call God “Mother:” Considering the Feminine Face of God*. Peabody, Mass.: Hendrickson Publications, 1993.

Leonard Swidler, *Biblical Affirmations of Women*. Philadelphia: The Westminster Press. 1979.

Ihanteellinen suhde

Mies ja nainen 1. Ms 2:ssa

Kertaus ja johdanto

Ensimmäisessä jaksossa huomasimme kuinka Jeesus opetti että miehen ja naisen ihanteellisen suhteen perusta ei löytynyt perinteestä eikä edes Mooseksen laista. Sen sijaan Jumalan todellinen tarkoitus meitä varten löytyy siitä miten hän loi meidät. Mooseksen ensimmäisessä kirjassa Jumala luo sekä miehen että naisen omaksi kuvakseen ja antaa heille molemmille vastuun maan hallinnasta ja lasten kasvattamisesta.

Heprealaisessa kirjallisuudessa esitetään usein ensin kertomuksen ”suuri linja” ja sen jälkeen yksityiskohtaisempi versio samasta kertomuksesta. I Ms 2 on tällainen ”lähikuva” miehen ja naisen luomisesta. Jakeet 4-7 osoittavat miten se sopii ensimmäisen luvun ”suurten linjojen” kertomukseen.

Lue 1 Ms 2: 4-9, 15-25

1. Luvussa 1 kunkin luomisteon jälkeen Jumala sanoi tekoaan ”hyväksi.” Mitä puolestaan merkitsee luvun 2 jae 18?

Ensimmäistä kertaa jokin ei olekaan hyvää. Jumala sanoo ”ettei ole hyvä” että mies on yksin.

2. Jakeen 19 mukaan Jumala loi eläimet. Hän toi ne miehen luo jotta mies nimittäisi ne. Mitä Aadam oppi itsestään etsiessään eläinten joukosta kumppania? Entä vielä luomattomasta kumppanistaan?

Kuten opimme 1 Ms 1:stä, että mies ja nainen ovat Jumalan kuvia, eivät Jumala, niin 1 Ms 2:ssa opimme että Aadam ja eläimet ovat erilaisia luomuksia. Henkisellä tasolla Aadam ei ole eläin. Vain Aadamin kaltainen sopii hänelle kumppaniksi. Eikä tuo kumppani ole eläin, kuten ei Aadamkaan.

3. Millä sanoilla Jumala kuvaa sitä mitä Aadam tarvitsi (j. 18)? Miten näitä sanoja on perinteisesti käytetty määrittämään naisen asemaa suhteessa mieheen?

Aadam tarvitsee ”kumppanin, joka sopii hänen avukseen”(KR 92) tai ”avun, joka on hänelle sopiva” (KR 38). Perinteisesti KR 38:n ”apu” vääristyi ”apulaiseksi.” [Englanniksi: ”help meet”(KJV) or ”helper suitable” (NRSV) was corrupted into ”help mate”]Tämä tulkinta ”sopivasta avusta” antaa vaikutelman että naisen tulee olla avustaja tai alempiarvoinen kumppani täysivaltaisen kumppanin asemasta.

Tri. Joy Elasky Fleming kirjoittaa:

“Jean Calvin kehitti naiseuden teologiansa sen ajatuksen pohjalta, että nainen oli vain avustaja ja siksi alempiarvoinen ja alistettu.... Tämä on valitettavaa koska heprealainen teksti ei pidä sisällään mitään tämänkaltaista.” Heprean kielessä sanat kuuluvat: ‘ezer kenegdo.

“Sana ‘ezer’ löytyy Vanhasta testamentista 21 kohdasta. Se tarkoittaa ‘avun antajaa’, ...jotakin joka auttaa toista. Sana esiintyy kahdesti 1 Ms 2:ssa. Lopuista 19:sta tapauksesta kuudessatoista sana ‘apu’ viittaa apuun, joka tulee joltakin ylemmässä asemassa olevalta. Useimmissa tapauksissa ‘avunantaja’ on itse Jumala.... Niissä tapauksissa joissa sana ‘ezer’ ei tarkoita Jumalaa, sitä käytetään sellaisista henkilöistä kuin kuninkaista jotka tulevat auttamaan toisiaan.

“Näin tämän heprean sanan käytöstä käy selväksi, ettei sanaan ‘apu’ liity mitään vivahdetta vähempiarvoisuudesta tai alistuneisuudesta. Käännöksessä on kaksi ongelmaa. Ensimmäinen on se että ‘apu’ useissa moderneissa käännöksissä lavenee ‘apulaiseksi’.... Toinen on se että sana ‘apulainen’ sisältää alistumisen vivahteen....” (*Man and Woman in Biblical Unity*, ss. 8-9.)

Adjektiivi kenegdo tarkoittaa **häntä vastaava tai hänen kaltainen**. “Näiden kahden luonnosta ja olemuksesta käy selville yhteisyys ja tasa-arvoisuus.” (Fleming, s. 9: “Myös Calvin kuvasi sanaa kenegdo ‘samankaltaiseksi osaksi,’ sanoen että Mooses halusi huomauttaa heidän olevan tasavertaisia.”)

Seemiläisten kielten tutkija David Freedman: “Silloin kun Jumala luo Eevan Aadamin kylkiluusta, hänen tarkoituksensa on että hänestä tulee – toisin kuin eläimistä – ‘valta (tai voima) joka on miehen veroinen’.”

4. Mitä Adam sanoo kun hän näkee naisen ensimmäisen kerran (j 23)? Vaikuttaako siltä että hän pitää naista palvelijana vai tasavertaisena?

“ Tämä se on! Tämä on luu minun luustani ja liha minun lihastani. Naiseksi häntä sanottakoon: miehestä hänet on otettu.” (KR 92)

Perinteisen kannan edustajat huomauttavat joskus että naisen nimittäminen jakeessa 23 on tunnustus siitä että nainen on Aadamin vallan alaisuudessa. Mutta “nainen” ei ole oikea (eris)nimi, eikä Adam käytä samaa nimenantamistapaa. Alkukielessä sana “nainen” on vain “miehen” feminiinimuoto (vrt KR 38!). Heillä on yhteinen nimi samoin kuin heille on kaikki muukin yhteistä tuossa vaiheessa. Adam oikeasti huudahtaa iloissaan “Tässä on minun kaltaiseni!” (Fleming)

5. Vaikuttaako ajatus siitä että nainen luotiin miehen **“kaltaiseksi avuksi”** eikä miehen **“apulaiseksi”**, siihen minkälaiseksi ymmärrät Jumalan tarkoittaneen miehen ja naisen välinen suhteen?

Kuten näimme 1 Ms 1:n luomiskertomuksessa ei ole mitään mikä viittaisi sukupuolten väliseen hierarkiaan. Raamatun kahdessa ensimmäisessä luvussa korostetaan sukupuolten välisiä samankaltaisuuksia eikä erilaisuuksia – sekä heidän yhteistä ainutlaatuisuuttaan ja muun luomakunnan yläpuolella olemistaan. Gilbert Bilezikian: “1 Ms 1:ssä ja 2:ssa ei ole mitään mikä viittaisi miehen johtajuuteen tai siihen että olisi olemassa mitään hierarkisuutta miehen ja naisen välillä. Jumala antoi vallan miehelle ja naiselle koko luomakuntaan nähden, mutta Hän ei antanut miehelle valtaa naiseen. Johtajuuden sijaan Hän antoi heille molemmille **ykseyden**.”

6. Mitä tarkoittaa että “ he olivat molemmat alasti, mies ja hänen vaimonsa, eivätkä he tunteneet häpeää” (j. 25)?

Täydellistä ruumiillista ja sielullista rehellisyyttä. Ei ollut mitään esteitä, teeskentelyä tai varautuneisuutta miehen, naisen ja Jumalan välillä.

7. Mikä aiheuttaa nykyaikana, Paratiisin ulkopuolella, “häpeän” lähimmissä suhteissamme?

Annetaan monenlaisia vastauksia: syyllisyys, epäilykset, viha, toisten tuomitseminen, luottamuksen puute, jne. Anna ryhmän pohtia omia tuntemuksiaan tässä tilanteessa.

8. Minkälaiset ovat sellaisen suhteen piirteet jossa voi olla täysin turvassa ja avoin?

Anna ryhmän miettiä kysymystä. Eräässä ryhmässä sanottiin: Suhteen tulisi olla avoin ja rehellinen. Ei tulisi olla pelkoa haavoittuvuudesta.

Kummarkaan ei tulisi tuomita toistaan. Kummarkin tulisi rakastaa toista huolimatta toisen ”vioista.” Virheet ja heikkoudet annetaan anteeksi, ne hyväksytään eikä niitä käytetä toista vastaan. Tämä on vaikeaa koska silloin pakottautuu ajattelemaan mitä sanoo.

Kumppanit voivat auttaa toista tämän heikkouksissa. He eivät käytä hyväkseen toisen heikkouksia eivätkä käytä niitä toisen loukkaamiseen. Siitä seuraa että kumppanit voivat luottaa toisiinsa.

Ihmiset voivat torjua sosiaaliset odotukset ja olla oma itsensä.

Kumpikin haluaa että toinen on parhaimmillaan(saa itsestään irti parhaimpansa) – ei olla kateellisia toisen saavutuksista eikä kuvitella että toisen kutsumus on tärkeämpi kuin toisen. Ei pyritä valtaan tai haeta etua toisen kustannuksella.

Kumppanit eivät yritä “muuttaa” toista omien tarpeiden mukaan.

Tällaisen suhteen tulisi perustua Jumalaan. Kumppanit kokevat Jumalan rakkautta ja ponnistelevat osoittaakseen samaa toisilleen. Sellaisen suhteen keskuksena on rukous. Todellakin, 1 Ms 2:ssa Jumala on yksi suhteen osapuolista. Tällaisesta suhteesta ei löydy ihanne vain avioliittoon, vaan myös Kristuksen ruumiin sisäisiin suhteisiin.

On vaikeaa kuvitella kuinka tällainen suhde olisi mahdollinen ilman että Jumala olisi kumppanina – kuten Hän oli 1 Ms 2:ssa.

9. Sen sijaan että Raamatun kaksi ensimmäistä lukua olisivat naisen alistamisen ohjeistusta, ne ovatkin tasa-arvoisuuden julistusta. Mitä seurauksia tämä aiheuttaa myös muualla kuin avioliitossa?

Aadamin ja vielä nimeä vailla olevan naisen ihanteellinen suhde voi olla enemmänkin kuin vain avioliiton malli. He eivät ole vain ensimmäiset mies ja vaimo vaan ylipäätään ensimmäiset ihmiset, jotka ovat minkäänlaisessa suhteessa keskenään. Näemme Uudessa testamentissa että kaikkia kristittyjä kutsutaan samanlaiseen suhteeseen toistensa kanssa. (1 Kor. 13.)

Henkilökohtaiset sovellukset

10. Miten tämä tapa lukea 1Ms 2:ta auttaa sinua ymmärtämään Jeesuksen ilmausta (Matt. 19:6) että miehen ja naisen tulee olla "yhtä"? Miten se haastaa sinua suhteissasi?

11. Onko tällaisessa suhteessa jotakin mikä olisi pelottavaa tai "liian" intiimiä? Kuinka voisi olla mahdollista olla tällaisessa suhteessa jonkun toisen kanssa?

Useat ihmiset eivät halua tällaista suhdetta. Usein tarvitsemme oman tilamme, piilopaikkamme. Anna ryhmän esittää omia kokemuksiaan.

Jotkut ihmiset eivät halua että kukaan toinen, ei edes Jumala, saa määrätä millaisia heidän intiimit suhteensa olisivat.

Lähteet

Gilbert Bilezikian, "Subordinationism in the Godhead, a Re-emerging Heresy."
Presentation at the 1993 conference of Christians for Biblical Equality.

Joy Elasky Fleming, *Man and Woman in Biblical Unity*. Minneapolis, MN: Christians for Biblical Equality.

David Freedman, "Woman, a Power Equal to Man," *Biblical Archaeology Review* 9, no. 1 [January-February 1983]:58.

Yhteyden loppu

Ykseydestä eroon

Kertaus ja johdanto

1 Ms 2:n loppu kuvaa ensimmäistä miestä ja naista “alastomina ja ilman häpeää.” Edellisessä jaksossa huomasimme että tuollaisen suhteen, jossa kumppanit voivat olla täysin turvassa ja avoimia, täytyy perustua Jumalaan. 1 Ms 3:ssa huomaamme nyt, miten käy kun Jumala heitetään pois suhteesta.

Petos, tottelemattomuus ja suhteiden särkyminen

Lue 1 Ms 3:1-13

1. Ketkä ovat läsnä jakeiden 1- 6 kuvaamien tapahtumien aikana?

Sekä nainen että mies. Siinä käytetään sanaa “te”. Samoin jakeessa 6: [Nainen] “antoi myös miehelleen, joka oli hänen kanssaan, ja mieskin söi.” Aadam oli hiljaa vieressä käärmeen kanssa käydyssä keskustellun aikana.

2. Mitä tapahtui avioparin keskinäiselle suhteelle syntiinlankeemuksen jälkeen? Entä heidän suhteelleen Jumalaan?

Kun Jumala kysyy heiltä mitä he ovat tehneet, Aadamin ensireaktio on syyttää sekä naista että Jumalaa: “Sinä toit hänet tänne ja tämä on hänen syytään” (jake 12). Ykseys miehen ja vaimon välillä oli murtunut, ja nyt heidän oli kätkeydyttävä toisiltaan. Samalla tavoin suhde Jumalaan vahingoittui. Jumalan vetoisuus heille kuuluu: “Missä olette? Minne olette menneet?”

Suruntäyttämää vaivaa

Lue 1 Ms 3:14-24

3. 1 Ms 3:14-19:ta kuvataan usein “kiroukseksi.” Kuinka monta kirousta Jumala langettaa näissä jakeissa?

Jotkut ryhmäläiset voivat jopa vastata katsomatta Raamattua. Tavallisesti pohdimme kirouksia kolmen yksilön näkökulmasta: käärmeen, naisen ja miehen. Kuitenkaan kertomuksen mukaan Jumala ei kiroa ihmisiä, vaan Hän kiroaa käärmeen (j. 14) ja maan (j. 17)

4. Miten miehen ja naisen olosuhteet muuttuvat kun Jumala kiroaa maan?

Aadamin ja Eevan on lähettävä paratiisista. He joutuvat vaihtamaan yltäkyläisyyden – “Minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit, joita maan päällä on, ja kaikki puut, joissa on siementä kantavat hedelmät. Olkoot ne teidän ravintonanne.” (1 Ms 1:29) turmeltuneisuuteen – “Maa kasvaa sinulle orjantappuraa ja ohdaketta, mutta sen kasveista joudut ottamaan ravintosi. Otsa hiessä sinun on hankittava leipäsi.”

Yltäkyläisyydestä niukkuuteen: taloudellinen näkökulma

Alkuperäisessä tilassa ensimmäinen pari nautti sekä täydellisestä keskinäisestä suhteestaan että täydellisestä suhteesta Jumalaan ja vielä lisäksi täydellisestä suhteesta Jumalan luomakuntaan, puutarhassa joka täytti kaikki heidän tarpeensa.

Synti ajaa heidät pois paratiisista orjantappuran ja ohdakkeen maailmaan. Niukkuus ja puute tulevat elämän tosiasioiksi.

5. Köyhyyden maailmassa lapsityövoima on välttämätöntä:

Maanviljelijät ovat kaikkina aikoina tarvinneet lapsia, ennenkaikkea poikia auttamaan loputtomassa maan viljelemisessä. Lisäksi kehittyneiden maiden ulkopuolella lapset ovat usein ikääntyvien vanhempien ainoa vanhuuden turva. Taloudellisten tosiasioiden hallitsemassa maailmassa miehet tarvitsevat lapsia ja arvostavat naisia siksi että heillä on kyky synnyttää lapsia.

Mutta niukkuuden maailmassa naisten tulle tehdä muutakin kuin vain synnyttää lapsia. Eevan on kuten Aadamin “kärsittävä vaivaa”. Modernit käännökset hämärtävät Eevan vaivoja. Joy Elasky Flemings huomauttaa että Jakeen 3:16 alkuosa pitäisi kääntää “Lisään suuresti suruntäyttämää (tai tuskallista) työtäsi ja raskaudenaikaasi...”, eikä ”Minä teen suuriksi sinun raskautesi vaivat, ja kivulla sinä olet synnyttävä lapsesi.” Eevan on tehtävä työtä ruokansa eteen samalla tavoin kuin Aadamin..

6. Jos naisten tulee synnyttää lapsia ja samalla heidän on työskenneltävä, silloin tehokkain perheen sisäinen työnjako on sellainen, että naiset tekevät työtä joka on yhteensopiva heidän lastenkasvatustehtävänsä kanssa. Minkälaista työtä naiset yleensä tekivät viimeisen vuosisadan aikana?

Taloudenhoitoa, ruuanvalmistusta (*Women’s Bible Commentary*:n mukaan viljan valmistaminen ruoaksi vaati päivittäin parin tunnin työn), kasvitarhan hoitoa ja lypsykarjan hoitoa. Joissakin kulttuureissa naiset hoitivat maan viljelmisen. Kehräminen oli naisille sopivaa tekemistä, koska työ voitiin panna sivuun kun lasta oli alettava hoitaa.

7. Minkälaista työtä miehet ovat perinteisesti tehneet?

Joidenkin antropologien mielestä "miesten työ" oli tavallisesti sitä mitä naiset eivät tehneet. Naiset ovat harvoin metsästäjiä tai sotureita. Miehet yleensä tekevät sellaista raskasta työtä, kuten maan muokkausta, mikä vie heidät kauas kotoa

Taloustieteilijä Gary Becker kirjoittaa:

Tämän "sukupuolen mukaisen työnjaon" seurauksena nainen erikoistuu "kotiin suuntautuviin" toimiin. Hänen työnsä on useimmiten arvokasta vain yhdelle miehelle, eli aviomiehelle ja lastensa isälle. Sitä vastoin miesten tekemä työ on potentiaalisesti arvokasta laajemmallekin piirille. Siksi miehellä on enemmän valtaa suhteissaan, koska miehelle on helpompaa korvata nainen kuin naiselle korvata mies.

Henkilökohtainen ja hengellinen vaikutus

8. Mitä henkilökohtaisia piirteitä rohkaistaan pienissä pojissa joiden on kasvetuaan kilpailtava muiden miesten kanssa niukoista resursseista?

Voimaa, älyä, kunnianhimoa, kilpailuhenkeä jne.

9. Mitkä henkilökohtaiset piirteet ovat tärkeitä pienille tytöille joiden on löydettävä paras tulevaisuuden työuransa, ts. paras aviomies?

Kauneus, kiinnostus lapsiin, yhteistyökyky, lempeys, kärsivällisyys jne.

Synti ei vain turmele suhteitamme toisiimme ja Jumalaan, vaan se luo vääristyneitä vaatimuksia (naisten on oltava hoikkia ja viehättäviä; miesten on hankittava paljon rahaa) ja se rajoittaa henkilökohtaista vapauttamme ja kykyämme eheyteen.

10. Näin ollen, voiko tämän kohdan nähdä Jumalan tahdon ilmauksena? Kuinka ilmaus, että mies "pitää [vaimoa] vallassaan" (1 Ms 3: 16) sopii alkuperäiseen, täydelliseen suhteeseen, jota 1 Ms 1 ja 2 kuvaa? Entä ennustus, että mies joutuu "raatamaan otsansa hiessä" ja lopulta "tulemaan maaksi jälleen" (1 Ms 3:17)?

Henkilökohtainen sovellus

11. Oletko huomannut että ihmiset joutuvat toimimaan synnillisesti tai sopimattomasti koska sosiaalinen paine pakottaa heidät miehen tai naisen malliin?

12. Tunnista joku odotus tai vaatimus jonka tunnet kohdistuvan itseesi tai tekoihisi siksi että olet mies tai nainen. Rajoittaako se suhteitasi muihin ihmisiin tai Jumalaan? Pystytkö tekemään mitään voittaaksesi tämän rajoitteen?

Lähteet

Gary S. Becker, *A Treatise on the Family*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1981.

Joy Elasky Fleming, *Man and Woman in Biblical Unity*. Minneapolis, MN: Christians for Biblical Equality.

1 Ms 3

jae 16 (naiselle)

Lisään suuresti sinun suruntäyttämää työtäsi.

kivulla sinun on synnyttävä lapsesi.

Mieheen on halusi.

ja hän on sinua vallitseva.

jae 17 (miehelle)

Olkoon maa sinun takiasi kirottu

Kovalla työllä sinun on hankittava siitä elantosi

Otsa hiessä sinun on hankittava leipäsi

kunnes tulet maaksi jälleen.

Taloudellinen tosiseikka

- Naisten on tehtävä työtä pysyäkseen hengissä.
- Työnjako sukupuolen mukaan.
- Naisen arvo on synnyttämisessä.
- Lapsia arvostetaan työvoimana, ei yksilöinä.
- Äidit ovat taloudellisesti riippuvaisia.
- Tyttöjä opetetaan olemaan riippuvaisia miehistä ja kantamaan huolta miesten houkuttelemisesta.
- Kaikki “naiselliset viehätykskeinot”.
- Miesten ylivalta yhteiskunnassa.
- Aviomiellä on enemmän valtaa avioliitossa.
- Niukkuus, puute.
- Päätöksenteko pohjautuu talouteen — “niukkuuden jako kilpailutilanteessa”
- Miesten on tehtävä työtä pysyäkseen hengissä.
- Ahdistus, kilpailustressi, parhaana olemisen paine.
- Kuolema.

Lunastus ja kirous

Johdanto

Heti kun mies ja vaimo joutuivat jättämään Jumalan antaman yltäkylläisyyden, avioliittoon syntyi malleja jotka perustuivat olemassaolon taisteluun, eivät Jumalan alkuperäiseen luomistarkoitukseen. Naiset “erikoistuvat” lasten saamiseen ja kotitalouteen, jolloin he jäävät riippuvaisiksi miehistä, jotka vuorostaan kokevat elatuksen hankkimisen musertavan ahdistuksen. On vaikeata olla “yksi liha, alaston ja ilman häpeää” tällaisessa maailmassa.

Jumalan valtakunnan “Uusi taloustiede”

Lännessä harvoja uhkaa nälkiintyminen. Suhteellisesta vauraudestamme huolimatta useimmat silti kärsivät materiaalisen hyvinvoinnin huolista. Lisäksi lapset eivät enää ole taloudellisesti tärkeitä vaan ovat muodostuneet taloudelliseksi taakaksi. Tämän vuoksi naisista on tullut vähemmän “kotiin suuntautuneita” ja miehiä koskevat odotukset ja vaatimukset ovat tulleet yhä enemmän koskemaan myös naisia.

Lue Matt. 19:16-25

1. Mitä yhteiskunta odottaa maallisessa mielessä menestyneiden miesten olevan tai tekävän? Mitä ahdistuksia ja velvotteita tämä saa aikaan?

Yhteiskunnan odotusten mukaan menestyvä mies on hallitseva, mestarillinen, vallanhimoinen, säilyttää kunniansa, on taloudellisesti menestyvä, nai kauniin naisen sekä on seksuaalinen valloittaja. Tämä aiheuttaa monia ahdistuksia ja paineita, eikä kenelläkään ole aina mahdollista voittaa tai olla aina oikeassa, olla aina muita parempi eikä koskaan olla väärässä.

Nämä vaatimukset ovat äärimmäisiä (tosin liiankin yleisiä) seurauksia elämästä “ohdakkeisen” maailman kilpailupaineissa.

2. Miten kristittyihin vaikuttaa vaatimus olla taloudellisesti menestyksekkäs?

Älä päästä keskustelua paisumaan siihen suuntaan että haluaako Jumalan meidän olevan mieluummin rikkaita kuin köyhiä. Keskeinen asia on että myös kristityt jollakin tasolla uskovat että heidän tulisi vastata maallisen menestyksen vaatimuksiin. Oireita tästä hämmennyksestämme ovat esim. kateus, toisten tuomitseminen ("Kuinka ne kehtaavat levitellä rahojaan noin!"), puolustelut, kaunaisuus, kilpailu, hedelmättömät vertailut ("Hänen vaatteensa ovat kauniimpia kuin minun, mutta minä olen hoikempi") ja ahdistus. Nämä tunteet aiheuttavat eripuraisuutta ja estävät meitä ottamasta oikealla tavalla huomioon veljämme ja sisariamme Kristuksessa.

Tämän raamatunkohdan mukaan opetuslapset reagoivat kauhistuen Jeesuksen huomautukseen että rikkaan olisi vaikea päästä taivasten valtakuntaan. Jeesuksen aikana rikkaat olivat temppelin ja juutalaisen uskonnollisen elämän tärkeimmät tukijat. Köyhät kykenivät harvoin täyttämään juutalaisen lain taakkoja eikä heitä näinollen voitua pitää tarpeeksi vanhurskaina. Oli myös taipumusta tulkita rikkautta olevan Jumalan siunauksen seurausta. Käsitys että rikkailla olisi vaikeuksia päästä taivasten valtakuntaan oli vallankumouksellinen - Jos nämä eivät päässeet, "kuka sitten pelastuisi?"

Lue Matt 6:25-34 (myös Matt 7:7-11 and Luukas 12:4-7 jos ehdit)

3. Mikä on Jeesuksen pääsanoma näissä kohdissa?

4. Vertaa tätä Jumalan sanaan Aadamille 1 Ms 3:17-19:

1 Ms 3: 17-19. " ..olkoon maa sinun takiasi kirottu. Kovalla työllä sinun on hankittava siitä elantosi niin kauan kuin elät. Maa kasvaa sinulle orjantappuraa ja ohdaketta, mutta sen kasveista joudut ottamaan ravintosi. Otsa hiessä sinun on hankittava leipäsi, kunnes tulet maaksi jälleen, sillä siitä sinut on otettu. Maan tomua sinä olet, maan tomuun sinä palaat."

Useissa kohdin Jeesus vakuuttaa seuraajilleen että he ovat palanneet Jumalan yltäkylläisyyteen. Orjantappuroiden sijaan Jumalan kanssa sovintoon päässeet voivat odottaa kedon kukkien kaltaista elämää. Heidän ei enää tarvitse huolehtia sellaisista asioista kuin ruuasta, vaatteista, elämänsä pituudesta jne.

5. Listaa kunkin jakeen kohdalla ne lankeemuksessa vääristyneet asiat jotka Kristus on korjannut:

I Kor. 15:22, 26

2 Tim 1:10

Ilm. 7:16,17

Ilm. 21:3-4

Ilm. 22:2-3

Henkilökohtainen sovellus

6. Mitä meidän tulisi tehdä kokeaksemme tämän lunastuksen/vapautuksen maallisista huolista? Onko elämässäsi vielä alueita joissa kärsit maan kiroamisesta?

Hyväksy se mitä Jeesus tarjoaa. Luovu perussynnistä – tottelemattomuudesta ja halusta tehdä asiat omalla tavallasi – ja pääse sovintoon Jumalan kanssa.

7. Onko lunastuksemme kirouksesta vain puhtaasti hengellinen? Ovatko Jeesuksen lupaamat asiat tarkoitettu vain taivaaseen?

Jeesus puhui asioista jotka tapahtuvat nykyhetkessä. Meidät on lunastettu – ostettu ulos synnin seurauksista. Ne jotka odottavat katuakseen kuolinvuoteellaan menettävät elävän uskon mukanaan tuoman vapauden ahdistuksista ja peloista.

8. Kuinka kristityt voivat olla “maailmassa” mutta eivät “maailmasta” näiden ohdakkeiden ja orjantappuroiden keskellä?

Jeesus ja naiset: Kärsivä tytär

Johdanto

Näimme edellisessä osassa, kuinka Jeesus vapautti meidät syntiinlankeemuksen seurauksilta, myös monilta ahdistuksilta. Hän teki sen kumoamalla kirouksen, joka koski maata. Tämä jakso on ensimmäinen sarjassa, joissa tutkitaan erityisesti, kuinka Jeesus lunasti meidät sukupuolen tyrannialta kieltäytymällä tunnustamasta niiden rajoitusten ja vaatimusten oikeellisuutta, joita asetettiin naisille ja miehille heidän biologisen luontonsa vuoksi.

Jeesuksen aikana naiset olivat pitkälti rajoittuneita seksuaaliseen rooliinsa vaimona ja äitinä. Kaikkien tyttöjen odotettiin menevän naimisiin, koska heillä ei ollut mitään muuta tapaa selvitä tai muuta roolia elämässä. Lasten synnyttäminen oli naisen tärkein tehtävä. Naisia ei pidetty pätevinä todistajina ja heidän ei sallittu todistavan oikeudessa. Naisten katsottiin myös olevan viettelijättäriä ja moraalisia kiusauksia miehille. Naisen hyveellisyyden ja maineen suojelu rajoitti suuresti hänen vapaata osallistumistaan yhteisön elämään ja hänen kanssakäymistään miesten kanssa. Lopuksi, vanhan testamentin lait rituaalisesta puhtaudesta määrittivät sekä miehet että naiset "epäpuhtaiksi" silloin kun heiltä erittyi ruumiinnesteitä. Kuitenkin, koska naisen kuukautiskierto tapahtui säännöllisesti, häntä epäiltiin aina epäpuhtauden lähteeksi. Tämä rituaalinen epäpuhtaus rajoitti naisten osallistumista temppelepalveluksen uskonnollisiin rituaaleihin ja uhraamiseen yhtäläillä kuin yhteisön elämään.

Kärsivä tytär

Lue Markus 5:25-34 tai Luukas 8:43-48

1. Tee lyhyt yhteenveto kertomuksesta

Lue 3. Moos. 15:25-27 ja 4. Moos. 19:20

2. Mikä oli naisen sairauden sosiaalinen ja uskonnollinen merkitys?

Nainen oli "epäpuhdas". Siitä mitä hän koski tai siitä ketä hän koski tuli myös epäpuhdas. Hän ei voinut osallistua mihinkään rituaaliin tai julkiseen tilanteeseen (proceeding).

3. Mitä voimme päätellä siitä millaista tämän naisen elämä oli ollut viimeisen 12 vuoden aikana?

Tämä nainen oli moraalisesti veloitettu varoittamaan ihmisiä siitä, että hän oli saastumisen lähde. Kukaan ei koskettaisi häntä vapaaehtoisesti, ja useimmat ihmiset välttelisivät häntä. Hänen epätoivonsa määrän voi nähdä siitä, miten hän oli käyttänyt kaiken mitä hänellä oli parannuskeinon etsimiseksi.

4. Miksi nainen oli ehkä yrittänyt koskettaa Jeesusta hänen tietämättään?

Hän halusi epätoivoisesti parantua, mutta hän tiesi, että kukaan rabbi ei antaisi hänen koskettaa itseään.

Lue 3. Moos. 15:19

5. Mitä seurauksia Jeesukselle oli siitä, että häntä oli koskenut joku joka oli rituaalisesti epäpuhdas?

Jeesus oli nyt myös itse epäpuhdas.

6. Miksi Jeesus piti kiinni parantumisen julkisesta tunnustamisesta?

Hän uhmasi lakia, joka teki naisista biologisen luontonsa uhreja. Rituaalista puhtautta koskevat lait rajoittivat naisten osallistumista yhteisössä enemmän kuin mikään muu asenne tai sääntö. Nainen ei voinut parantua täydellisesti sairautensa kaikkein tuhoisimmasta piirteestä, ellei parantuminen ja se että Jeesus kieltäytyi antamasta naisen vaivalle sosiaalista merkitystä, tullut julkisesti ymmärretyksi.

Everett Ferguson, *Background of Early Christianity* :

"Juutalainen nainen oli kodin valtiatar, mutta ei ollut oikeutettu ilmestymään oikeuteen todistajana ja hänet oli vapautettu täyttämästä uskonnollisia velvollisuuksia, jotka oli suoritettava määriteltynä aikoina (koska hänen ensisijaiset velvollisuutensa kohdistuivat lapsiin ja kotiin ja hän ei ehkä olisi vaaditussa rituaalisen puhtauden tilassa). Usein todistuksena juutalaisten naisvihasta siteerattu rukous juutalaisesta rukouskirjasta, 'Siunattu sinä, Herra Jumalamme, joka et ole tehnyt minusta naista', on ymmärrettävä tässä yhteydessä viittauksena naisen kyvyttömyyteen täyttää kaikkia lain käskyjä, mikä oli korkein etuoikeus, minkä rabbiininen juutalaisuus tunnusti."

Evelyn and Frank Stagg, *Woman in the World of Jesus*:

"Jeesus ei tehnyt mitään muuttaakseen naisen kuukautiskiertoa tai siihen liittyviä fyysisiä ongelmia, mutta hän poisti antiikin uskonnon sille asettaman 'stigman', tai 'kirouksen'."

Leonard Swidler, *Biblical Affirmations of Woman*:

"Näyttää selvältä, että Jeesus halusi kiinnittää huomiota tosiasiaan, ettei hän välittänyt rituaalisesta epäpuhtaudesta, joka seurasi 'epäpuhtaan' naisen kosketuksesta, eikä siitä välittömästä johtopäätöksestä, että hän hylkäsi käsitteen verta vuotavan naisen 'epäpuhtaudesta'. Jeesus ilmeisesti piti tärkeämpänä tämän asian dramaattista ilmaisemista, sekä vaivalle naiselle itselleen että kansanjoukolla, kuin nolostuneen naisen hetkellisen psykologisen epämukavuuden välttämistä. Ottaen huomioon Jeesuksen ainutlaatuisen huolen vaivattujen kivun lievittämisestä tämä merkitsi, että hän antoi paljon painoarvoa tälle oppitunnille naisen arvosta."

7. Mitä merkitsee, että Jeesus kutsuu naista "tyttäreksi" (Luuk. 8:48)? Mitä Jeesuksen tapa kohdella tätä naista merkitsee naisille yleisesti?

Leonard Swidler:

"Jeesus ilmeisesti rikkoo...kahta perustavaa rituaalisen puhtauden sääntöä parantaakseen naiset. Ensiksi, hän kosketti sitä minkä jokainen ajatteli olevan rituaalisesti epäpuhdasta, ruumista, Jairusin 12-vuotiasta tytärtä; ja toiseksi, hän ylisti rituaalisesti epäpuhdasta verta vuotavaa naista siitä, että tämä kosketti häntä uskossa. Se että Jeesus puolusti lapsia ja naisia siinä yhteydessä kun hän nosti esiin rituaalisen puhtauden heijastuu...Luukkaan evankeliumissa, missä Jeesusta syytetään lasten ja naisen harhaan johtamisesta sillä seurauksella että jälkimmäiset eivät noudata rituaalisia puhdistautumissääntöjä."

"...hyvin aikaiset naismyönteiset traditiot tulevat esiin Luukkaan evankeliumissa...Ne antavat tukea käsitykselle, että Jeesus oli feministi, oli laajalti tunnettu feministinä, oli monien halveksima feministinä...ja oli poliittisesti tuomittu feministinä....Jeesuksen oppitunti naisen tavanomaisen rituaalisen epäpuhtauden suhteellisesta merkityksettömyydestä...niin kuin se opetettiin yhteydessä, jossa naisella oli 12-vuotta kestänyt verenvuoto, oli laajasti opittu ja sovellettu...Tämä raivostutti miehiä niin paljon, että he julkisesti antoivat Jeesuksen siitä ilmi roomalaiselle maaherralle ja vaativat että hänet ristiinnaulittaisiin. Nämä hyvin varhaiset traditiot, jotka on liitetty Luukkaaseen...heijastelevat käsitystä, että Jeesuksen feminismi olisi nähty rikoksena, josta seuraa kuolemanrangaistus!"

Rinnakkainen muoto Luukas 23:2:sta 300-luvulta kirkkoisä Epiphaniukselta:

“He aloittivat syytöksensä sanomalla, ‘olemme todenneet, että tämä mies kiihottaa kansaamme kapinaan, vastustamaan veronmaksua keisarille, johtaen naisia ja lapsia harhaan, ja väittäen olevansa Kristus, kuningas:...ja hän on kääntänyt lapsemme ja vaimomme pois meistä, sillä he eivät ole peseytyneet niin kuin me, eivätkä he puhdistaudu.”

“They began their accusation by saying, ‘We found this man inciting our people to a revolt, opposing payment of the tribute to Caesar, leading astray the women and the children, and claiming to be Christ, a king:...and he has turned our children and wives away from us for they are not bathed as we are, nor do they purify themselves.”

Henkilökohtainen sovellutus

8. Onko sinun elämässäsi tai läheistesä elämässä jotain joka saa sinut (tai heidät) tuntemaan itsensä “epäpuhtaiksi”, hyljeksityiksi, tai arvottomiksi? Mikä olisi välttämätöntä, jotta sinä (tai he) voisivat parantua?

Lähteet

Everett Ferguson, *Background of Early Christianity*. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans Publishing Co., 1993.

Evelyn and Frank Stagg, *Woman in the World of Jesus*. Philadelphia, Pennsylvania: Westminster Press, 1978.

Leonard Swidler, *Biblical Affirmations of Woman*. Philadelphia, Pennsylvania: Westminster Press, 1979.

Jeesus ja nainen kotijumalattarena

Katsaus ja johdanto

Yksi seuraus orjantappuroiden ja ohdakkeiden maailmassa elämisestä on, että naista arvostetaan enimmäkseen hänen biologisen lastensynnyttäjän roolinsa ja muiden siihen liittyvien sosiaalisten roolien vuoksi. Tässä osassa tutkimme lisää, kuinka Jeesus vapauttaa meitä velvollisuuksista, jotka seurasivat syntiinlankeemuksesta. Hän kääntää huomion pois vääristä odotuksista osoittaakseen mikä on todella tärkeää.

Maria, Jeesuksen äiti

1. Mistä ominaisuuksista Mariaa, Jeesuksen äitiä, on historiallisesti kunnioitettu?

(1) Hänen äitiytensä. Katolilaisissa perinteissä Jumala ja Jeesus nähtiin etäisinä ja vaativina auktoriteettihahmoina. Sitä vastoin Maria oli lähestyttävä äiti. (2) Hänen puhtautensa ja neitsyytensä. Jotkin perinteet väittivät, että koska Maria tuli raskaaksi ilman syntiä ja koska hän pysyi ikuisesti neitsyenä, hänestä tuli toinen (vanhurskas) Eeva samassa merkityksessä kun Jeesus on toinen Adam. Huomauta, että nämä ominaispiirteet ovat kaikki keskittyneet Marian biologiseen/seksuaaliseen olemukseen.

Lue Luukas 1:26-38 ja 5. Moos. 22:20-21

2. Minkä riskin Maria otti suostuessaan kantamaan lasta olematta naimisissa?

Vanhan testamentin lain mukaan Maria olisi voitu kivittää kuoliaaksi kun hänen raskautensa tuli ilmi. Matt 1:18-19 kertoo kuinka Joosef, vain mies, suunnitteli ainoastaan "siirtävänsä Marian syrjään" (ero) saatuaan tietää hänen raskaudestaan.

Lue Luukas 11:27-28

3. Minkä nainen sanoo olevan tärkeää Jeesuksen äidissä?

Että hän oli autuas/onnekas saatuaan kantaa tärkeää poikaansa. Jeesuksen äitiä ylistetään hänen biologisen roolinsa vuoksi. Tämä oli aikaa, jolloin ei miestä eikä naista laskettu miksikään ennen kuin heillä oli poika. Erityisesti naiset elivät poikiensa saavutusten kautta.

4. Mikä oli Jeesuksen mukaan tärkeää hänen äidissään?

Ei se, että hän oli nainen, tai että hän oli onnekas nainen, joka oli täyttänyt sosiaalisen ja biologisen roolinsa. Jeesuksen äidissä tärkeää oli se, että hän "oli kuullut/kuuli Jumalan sanan, ja oli noudattanut/noudatti sitä." Jos Maria on toinen Eeva, se ei ole hänen neitsyytensä takia, vaan koska hän oli halukas luottamaan ja tottelemaan Jumalaa jopa valtavan henkilökohtaisen riskin uhalla. Jeesus kunnioittaa häntä tämän vuoksi, ei sen takia että hän on kykenevä kantamaan lapsia.

Maria Betaniassa

Lue Luukas 10:38-42

5. Tee lyhyt yhteenveto kertomuksesta.

6. Sanonta "istua jonkun jalkojen juuressa" tarkoitti, että tämä joka istui oli rabbin oppilas/opetuslapsi. Tämä ei ollut naisille tyypillinen rooli. Mitä Jeesuksen asenteesta naisia kohtaan kertoo se, että hän hyväksyi Marian tässä roolissa?

Jeesus ei kommentoi mitenkään sitä, että Maria ei käyttäydy roolin mukaan. Hän ei ainoastaan täysin hyväksy häntä opetuslapsena, vaan ylistää häntä siitä.

7. Jeesus vertaa Martan huolia roolistaan emäntänä Marian valintaan oppia Jumalan sanaa. On epätodennäköistä, että kukaan olisi jäänyt nälkäiseksi ilman Marttaa – Jeesus pystyi ruokkimaan tuhansia ihmisiä vähällä vaivalla. Mitä Jeesus sanoo Martalle tämän huolista?

Martta on huolissaan siitä, miten hän täyttää roolinsa naisena. Jeesus sanoo, Älä huolehdi siitä. "Vain yksi asia on tarpeen." Voit kysyä osallistujilta, tuntevatko he ihmisiä joille heidän sosiaalisen roolinsa jokin piirre on tärkeämpää kuin mikään muu. Äitini sukupolvi tulee mieleen – heidän talojensa pitäminen puhtaina oli heidän korkein moraalinen välttämättömyys. Useille miehille hyvän elannon tienäminen tai golfissa voittaminen on tärkeintä heidän elämässään.

8. Mitä tämä tapaus kertoo meille siitä mitä Jeesus pitää tärkeänä naisissa?

Jeesuksen mukaan sosiaalisten odotusten täyttäminen ei ole tärkeää. Tärkeää on hänen "jalkojensa juuressa istuminen" ja hänen opetuslapsekseen tuleminen. Aivan kuin se, että Maria oli nainen ei estänyt häntä tekemästä sitä mikä "oli tarpeen", kertomus hänestä haastaa niin miehiä kuin naitakin kohtaamaan heidän omia vääriä velvollisuudentunteitaan.

9. Mitä on yhteistä näille kahdelle kertomukselle? Mitä niistä voivat oppia niin miehet kuin naisetkin?

Henkilökohtainen sovellutus

10. Lasten synnyttäminen ei enää ole länsimaissa taloudellisesti tärkeää, ja niinpä nyky-yhteiskunta ei erityisesti arvosta äitiyttä tai isyyttä, tai kodinhoitotaitoja. On kuitenkin olemassa biologisen luonteemme piirteitä, joita kulttuurimme pitää hyvin tärkeinä, kuten ulkonäkömme tai fyysiset kykymme. Tunnetko koskaan, että sinua arvostetaan (tai ei arvosteta) vääristä asioista? Vaikuttaako tämä käyttäytymiseesi? Mitä arvelet, että Jeesus sanoisi näistä moderneista sosiaalisista odotuksista?
11. Mitä nämä kertomukset kertovat siitä mitä Jumala pitää meissä tärkeänä? Kuinka voimme välttää "huolehtimisen ja hätäilemisen" omistautuaksemme sille mikä on todella tärkeää?

Jeesus ja nainen viettelijättärenä

Johdanto

Kuten näimme kahdessa edellisessä osassa, Jeesuksen aikaan naisia rajoittivat odotukset heidän rooleistaan kotona ja vaatimukset rituaalisesta puhtaudesta. Toinen naisille asetettu rajoitusten joukko tuli peloista, jotka koskivat seksuaalista käyttäytymistä. Suuren osan historiaamme naisia on pidetty sukupuolista lihallisempana. Juutalainen mies voi erota vaimostaan, jos tämä puhui kadulla miehelle. Yksi rabiinien ryhmä meni niin pitkälle, että vannoi olevansa koskaan edes katsomatta naista. He saivat pian kutsumanimen 'ruhjoutuneet ja vertavuotavat' rabbit, koska heidän vannoutumisensa ja suljetut silmänsä saattoivat heitä onnettomuuksiin. Jeesus ylläpiti seksuaalisen käyttäytymisen raamatullisia standardeja, mutta järkytti tarkkailijoita lukemattomissa tilanteissa olemalla välittämättä kielloista, jotka leimasivat naisia.

“Jos hän tietäisi kuka häneen koski...”

Lue Luukas 7:36-39

1. Mikä tässä tapauksessa häiritsi fariseusta? (jae 39)

Jeesus salli syntisen naisen koskea häntä. Jos hän olisi todella profeetta, fariseus päätteli, Jumala varoittaisi tätä naisesta. Tästä voidaan päätellä, että fariseus uskoi, että vanhurskaan miehen oli niin väärin tulla syntisen naisen koskettamaksi, että Jumala puuttuisi tilanteeseen.

Lue loppuosa kertomuksesta, Luukas 7:40-50

2. Kuinka Jeesus reagoi siihen, että nainen koski häntä?

Hän pitää sitä osoituksena naisen suuresta rakkaudesta.

3. Onko kertomuksessa mitään siihen viittaavaa, että Jeesus olisi ollut huolissaan sopivaisuussäännöistä fariseuksen ymmärtämässä mielessä?

Nainen kaivolla

Lue Joh. 4:4-9

Tämän Jeesuksen ja samarialaisen naisen kohtaamisen taustalla on syvä juutalaisten ja samarialaisten välillä vallinnut vihamielisyys. Juutalaiset pitivät samarialaisia naisia “kohdusta alkaen verta vuotavina”, siis aina epäpuhtaina (Massy, 1989). Tämän lisäksi yksi tärkeimpiä asioita, joihin rituaalisesti epäpuhtaan naisen ei tullut koskea olivat juoma-astiat – ja Jeesus pyysi naiselta juotavaa! Ei ihme, että nainen oli hämmästynyt. Seuraa pitkä kappale, jossa nainen kyseenalaistaa juutalaisten samarialaisiin kohdistuvia asenteita.

Lue Joh. 4: 16-26

4. Naisen “seksuaalinen historia” oli epäilyttävä, mikä oli asia, josta Jeesus oli hyvin tietoinen. Aivan kuin vertavuotavan naisen tapauksessa, hän itse asiassa otti asian erityisesti puheeksi. Vaikuttiko hänen tietonsa naisen elinolosuhteista hän halukkuuteensa opettaa häntä?

Lue Joh. 4: 27

5. Mikä asia yllätti opetuslapset heidän palatessaan sille paikalle, jossa Jeesus odotti heitä?

Että Jeesus puhui naiselle. Tässä kulttuurissa miehet ja naiset eivät olleet tekemisissä toistensa kanssa julkisesti, ja jopa yksityinen kanssakäyminen oli suuresti rajoitettua. Jotkut miehet jättivät huomiotta omat vaimonsa ja tyttärensä julkisuudessa välttääkseen mielikuvaa sopimattomuudesta/säädyttömyydestä (impropriety).

Samarialainen nainen palasi kyläänsä ja hänestä tuli Kristuksen ensimmäinen todistaja. Lue Joh. 4:39-42 nähdäksesi mitä tapahtui sen seurauksena, että Jeesus keskusteli kaivolla olleen naisen kanssa.

Kaksoisstandardi

Avioriksesta kiinni saatu nainen – Lue Joh. 8:3-11

6. Mitä arvelet Jeesuksen kirjoittaneen tomuun?

Ehkä miesten synnit, koska jokainen heistä lähti hiljaisena pois Jeesuksen kirjoittaessa. Tai ehkä, kuten Scott Bartchy ehdottaa, hän kirjoitti, “Missä on mies?” Siitä huolimatta, että kulttuuri piti naista viettelijättärenä, aviorikos vaatii kahta ihmistä.

7. Jeesus haastaa miehet: “Heittäköön se, joka on synnitön ensimmäisen kiven.” Kuinka tämä vastaus haastaa perinteisen kaksoisstandardin? (Kaksoisstandardi on käsitys, että avioliiton ulkopuolinen seksi on rikos naisille, mutta hyväksyttävää miehille.)

“Himo sydämessä”

Lue Matteus 5:27-28

8. Mitä Jeesus kehottaa lopettamaan tässä jakeessa?

Naisten katsomisen seksuaalisina kohteina/objekteina.

9. Mitä naiset hyötyisivät, jos kaikki miehet noudattaisivat tätä kehotusta?

Miesten himon pelko rajoittaa naisten vapautta huomattavasti. Jopa nuoret tytöt tuntevat sen vaikutuksen, kun naisia pidetään aina seksiobjekteina. Joissakin osissa maailmaa nämä rajoitukset ovat ankaria ja lailla säädettyjä (esim. muslimimaissa hunnuttautumissäännöt). Me voimme pitää yllämme mitä haluamme USA:ssa, mutta kasvava huomio aiheisiin kuten seksuaalinen häirintä viittaa siihen, että aihe on edelleen ajankohtainen.

Kaikissa näissä kappaleissa Jeesus kärjekkäästi muistuttaa kulttuurillisista peloista, jotka olisivat rajoittaneet hänen palvelutehtäväänsä naisille. Hän järkähtämättömästi jättää huomiotta nämä rajoitukset, menen jopa niin pitkälle, että kertoo aikansa miehille, että naisten pitäminen vain seksuaalisina kohteina on yhtäläillä synty kuin sen teon tekeminen jota he niin paljon pelkäsivät.

Henkilökohtainen sovellutus

11. Kuinka suhteesi töissä, koulussa, seurakunnassa tai perheessä paranisivat, jos olisit vapaa seksuaalisuuteen liittyvistä huolista?

Lähteet

Lesly F. Massey, *Women and the New Testament; An analysis of scripture in light of New Testament Era Culture*. Jefferson, NC: McFarland and Company, 1989.

Jeesus ja miehet:

Kunnia, patriarkalisuus ja ylivalta

Johdanto

Syntiinlankeemuksen seuraukset asettivat naisille lukuisia velvollisuuksia ja rajoituksia – säännöksiä, joihin Jeesus kieltäytyi mukautumasta. Tällä oppitunnilla (study) tutkimme, miten Jeesus suhtautui samalla tavalla niihin säännöksiin, jotka kulttuuri asettaa miehille.

Macho-miehen kunnia (Macho honor)

Lue Matteus 5:38-42.

1. Kristuksen aikana (ja myös nykyään), Välimeren maissa vallitsi kunnia/häpeä yhteiskunta. Yksi esimerkki verikostosta (vendetta) sellaisessa kulttuurissa on Pan Amin lentokoneen räjäytys Locherbeen lähistöllä Skotlannissa. Terroristit räjäyttivät lentokoneen kostaakseen sen, että Yhdysvallat pudotti vahingossa iranilaisen matkustajakoneen. Miten verikostot tavallisesti päättyvät?

Verikostot eivät pääty koskaan. Sinun vastustajasi ei anna sinun voittaa, sinä et suostu häviämään, ettekä te pääse ikinä tasoihin. Jeesus ei tarkoittanut, että ei saisi puolustautua väkivaltaa vastaan – hän tarkoitti, että ei saa mennä mukaan machoilevaan kunnia/häpeä -kierteeseen. Kun sinua loukataan, Jeesus sanoi, lopeta se siihen. Vastustajasi ei tiedä mitä tehdä.

Kilpailu

Lue Luukas10:25-37, Matteus 5:43-48

2. Mitä nämä jakeet sanovat kilpailusta, joka on yksi niukkuuden seuraus? Minkä tekemisestä meidän tulisi kilpailla?

Meidän tulee rakastaa lähimmäistämme niin kuin itseämme eikä yrittää korottaa itseämme jonkun toisen kustannuksella. Jos kilpailemme, kilpailkaamme hyvän tekemisessä.

Patriarkalisuus

Lue Luukas 9:59-60

3. Mitä Jeesus tarjoaa nuorelle miehelle?

Opetuslapseutta, ellei peräti apostoliutta.

4. Miten nuori mies vastaa? Mitä nuori mies pyytää?

Sen perusteella, miten Jeesus vastaa, nuoren miehen isä ei ole kuollut. Oletettavasti nuori mies tarkoittaa, että hänen täytyy mennä kotiin palvelemaan isäänsä kunnes tämä kuolee. Tuolloin roomalaisperheen päämies, patriarkka, muistutti nykyajan 'kummisetää' – hän oli perheen itsevaltiainen (sana, jota perheestä käytettiin, sisälsi sekä orjat että verisukulaiset).

5. Miksi Jeesus vastaa niin ankarasti? Mitä hän tarkoittaa sanomalla: "Anna kuolleiden haudata kuolleensa"?

Jeesus ylenkatsoi patriarkaalista järjestelmää ja kuollutta materialistista kulttuuria, joka sen tuottaa. Todennäköisesti tämä nuori mies uskoo, että hän voi täyttää yhteiskunnan odotukset – siis "haudata isänsä" ja ottaa perintönsä – ja silti välttyä tulemasta lopulta isänsä kaltaiseksi (Bartchy, 1993). Mutta paholaista ei voi huijata – jos elää maallisten sääntöjen mukaa, myös kuolee niiden mukaan. Jeesus kehottaa nuorta miestä, että hän jättäisi (hengellisesti) kuolleet (hengellisesti) kuolleiden palvelukseen.

Valta muihin nähden

Lue Markus 10:35-38

6. Mitä tässä tapahtuu?

Lue Markus 10:42-45

7. Mitä Jeesus vastaa?

"Nämä yllättävät sanat asettavat jyrkästi kyseenalaiseksi opetuslasten käsityksen siitä, millaista valtaa 'hänen kirkkaudessaan' käytetään. Hän kääntää ylösalaisin ne odotukset, jotka tavallisesti liitettiin arvonimeen 'Ihmisen Poika'. Kohta Daniel 7:13-14 puhuu 'eräästä, joka on kuin ihmisen poika'. Jeesusta edeltävällä vuosisadalla alettiin ajatella, että tämä on se, joka tulee tuomitsemaan maailman, jolle 'annetaan valta, voima ja kunnia, ja jota kaikkien kansojen, kansakuntien ja kielten tulee palvella'. Jeesus tunnustautui tuoksi Ihmisen Pojaksi ja sitten hylkää jyrkästi tuohon rooliin liitetyt etuoikeudet vakuuttamalla, että hän on valmis palvelemaan muita, jopa oman henkensä kustannuksella." (Bartchy, 1987.)

Tosimies

Lue Matteus 5:27-28

8. Edellisessä luvussa käsiteltiin, miten miehen himo vaikuttaa naisiin. Pohdi, millainen sosiaalinen paine miehillä on osoittaa miehuutensa valloittamalla naisia. Minkä näkökulman Jeesuksen lausuma 'sydämen himosta' tuo tähän paineeseen?

9. Mitä yhteistä kaikilla näillä tapahtumilla on?

Henkilökohtaiset sovellukset

10. Kuinka vallitsevia modernissa yhteiskunnassamme ovat oletukset, että miesten täytyy käyttäytyä valtahakuisilla tavoilla? Miten miehiä rajoittavat ja haittaavat odotukset, että heidän tulee omaksua dominoiva käytös?

11. Miehet: Oletko kokenut painetta käyttäytyä joillakin näistä tavoista? Miten pystyt vastustamaan? Milloin ei ole ollut mahdollista vastustaa? Mikä on ratkaisu tilanteisiin, joissa on ollut kiusaus käyttäytyä näillä tavoilla?

Naiset: Kuinka reagoit, kun lähelläsi olevat miehet käyttäytyvät joillakin näistä tavoista? Oletko koskaan odottanut lähelläsi olevan miehen omaksuvan jonkin näistä rooleista? Miten saattaisit pohtia uudestaan tätä odotusta?

Lähteet

- S. Scott Bartchy, "Issues of Power and a Theology of the Family," *Mission Journal*, July-August, 1987, Vol. 21, No. 1.
- S. Scott Bartchy, audiotape, "Jesus, Power, and Gender Roles," and accompanying handout. Sunstone Symposium, Salt Lake City, Utah, 1993.

Mitä merkitsee olla Herra?

Johdanto

Jeesus irtisanoutui monista aikansa ja meidän aikamme perinteisistä odotuksista siitä, mitä merkitsee olla mies. Miehuus ei vaadi macho-kunnon tai materiaalista dominoivuutta (patriarkaalisuus), eikä uusi mies (New Man) Kristuksessa pyri harjoittamaan auktoriteettia suhteessa muihin. Tässä osassa tutkitaan edelleen Jeesuksen opetuksia palvelemisesta.

“Sinä olet Kristus...”

Lue Markus 8:27-33

1. Mitä Jeesuksen ajan juutalaiset odottivat Jeesuksen olevan ja tekevän? Miksi Pietari nuhteli Jeesusta?

Messiaaniset odotukset keskittyivät pitkälti uskoon, että Jumala palauttaisi ennalleen maallisen Kuningaskunnan. Juutalaiset toivoivat Daavidin tai Salomonin kaltaista johtajaa, oikeamielistä kuningasta, joka vapauttaisi heidät Rooman sorrosta. Kun Jeesus ensin tunnustaa olevansa Messias, mutta sitten sanoo, että hänet tullaan hylkäämään ja murhaamaan, Pietari hämmästy.

2. Jeesuksen vastaus, “Väisty tieltäni, Saatana!” on viittaus. Matteus 4:8-10 sanoo: “Vielä Paholainen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle, näytti hänelle maailman kaikki valtakunnat ja niiden loiston. ‘Kaiken tämän’, hän sanoi, ‘minä annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua’. Mutta Jeesus sanoi, ‘Mene pois, Saatana! On kirjoitettu, ‘Herraa, Jumalaasi, sinun tulee kunnioittaa ja ainoastaan häntä palvella’. Miten Pietarin odotus ja Jeesuksen kolmas kiusaus liittyvät toisiinsa?

Jeesus oli jo kääntynyt pois kiusauksesta, että käyttäisi valtaansa tullakseen maalliseksi kuninkaaksi.

Lue Markus 8:34-38

3. Pohdi tätä kappaletta edeltävien jakeiden jatkona. Jeesuksen väittämä, että ihmiset tulevat häpeämään häntä liittyy suoraan Pietarin nuhteluun. Miksi Jeesuksen seuraajat häpeävät häntä?

Se, mitä Jeesus yritti opettaa seuraajilleen siitä, miten Jumala käyttää valtaa, oli heille hyvin vaikea ymmärtää, vaikka Jeesus vahvisti sen monta kertaa. Jopa ristiinnaulitsemisen jälkeen, opetuslapset edelleen odottivat, että Jeesuksesta tulisi maallinen kuningas (Apt. 1:6).

Likaiset jalat

Lue Joh. 13:3-17.

4. Mikä on jalkojen pesemisen merkitys tässä kulttuurissa? Kuka tavallisesti pesi jalat?

Toisin kuin joillakin juutalaisilla puhtaus rituaaleilla, jalkojen pesemisellä oli käytännöllinen perusta. Tämän ajan ihmiset käyttivät sandaaleja, ja heidän jalkansa likaantuivat. Jeesuskin sanoo tämän jakeessa 10. Koska ihmiset söivät pitkällään loikoillen, jalat eivät olleet pois näkyvistä pöydän alla. Oli vieraanvaraista, että ovella oli palvelija, joka pesi vieraiden jalat.

5. Miksi Pietari reagoi niin voimakkaasti? Pohdi, mitä Pietarille merkitsee, että Jeesus ottaa tehdäkseen palvelijan tehtäviä.

Tämä oli palvelijan tehtävä, ja Pietarin Herra teki sitä. Jalkojen pesemistä pidettiin niin alentavana tehtävänä, että juutalaisia palvelijoita ei pyydetty sitä tekemään – se jätettiin pakanaorjille. Se, että Jeesus pesi jalkoja, varmasti madalsi Pietarin omaa asemaa. Mutta vieläkin pahempaa kuitenkin oli, että jos Jeesus voisi pestä jalkoja, niin silloin Pietarinkin odotettaisiin pesevän jalkoja.

6. Miksi Pietari sitten pyytää Jeesusta pesemään hänet kokonaan?

Hän tietää, että hänen on kokonaan muututtava, jotta voisi hyväksyä tämän uuden järjestyksen. Ehkä hän yritti "hengellistää" tapahtuman, niin että siitä tuli hengellisesti merkittävä teko ennemminkin kuin maallinen tehtävä, jota Pietarin odotettaisiin nyt itse tekevän.

7. Etsi muita tilanteita, joissa Jeesus osoitti, sanoin tai esimerkin kautta, että maallisilla käsityksillä auktoriteetista, kunniaa ja vallasta ei ollut mitään sijaa Jumalan valtakunnassa.

Uusi Testamentti on täynnä niitä. Lausumia pienten lasten päästämisestä Jeesuksen luo, että oli tultava pienen lapsen kaltaiseksi, että ensimmäiset olisivat viimeisiä ja viimeiset ensimmäisiä, että rikkaiden (jotka eivät tarvinneet mitään) oli vaikea päästä Valtakuntaan – niitä on kaikkialla. Jeesus ei koskaan pakottanut ketään tekemään mitään. Hän ei edes parantanut ketään vastoin heidän tahtoaan (John 5:2-9). Lisäksi, hänen väittämänsä olivat tässä kulttuurissa pöyristyttäviä – kyse ei ollut satunnaisesta merkityksettömästä puheesta. Rohkaise ryhmän jäseniä lukemaan uudestaan Uutta Testamenttia tästä näkökulmasta niin, että he ymmärtäisivät, miten keskeistä Jeesuksen tehtävälle olivat hänen opetuksensa vallasta.

8. Onko kristillinen nöyryys vain symboli tai testi? Oliko Jeesus nöyrä elinaikanaan, jotta hän saisi oikeuden hallita ikuisesti kaikkia muita?

*"Varhainen kristillinen tunnustus, että Jeesus on Herra, on kaksisuuntainen. Ensiksi, sanotaan, että **Jeesus on Herra**. Tämä siis merkitsee, että kukaan muu ei voi olla herra. Se merkitsee, että keisari ei voi olla herra, se merkitsee, että minun isäni ei voi olla herra, se merkitsee, että aviomies ei voi olla herra. **Jeesus on Herra**. Tämä on ensimmäinen asia, joka on tehtävä selväksi. Toinen asia, joka on tehtävä selväksi on, että Jeesus on **Herra**. Ainoa tapa, jolla herruus voidaan määritellä oikein... kristillisessä yhteisössä, on tapa, millä Jeesus toteuttaa sitä. ... Jeesus täyttää koko herruuden paikan (lordship space), eikä päästä ketään muuta sinne, ja laskeutuu sitten alas ja toimii palvelijan paikalta käsin. Hän haastaa meitä muita, miehiä ja naisia, liittymään mukaan. Jos Herra on Jeesus, oikeutettu valta ei pyri kontrolloimaan muita ihmisiä ja asioita, vaan pyrkii antamaan vallan niille, joilla valtaa ei ole (empower the powerless), nostamaan langenneita, sovittamaan, luomaan paranemismahdollisuuksia, rohkaisemaan aikuisuuteen ja vastuullisuuteen ja palauttamaan yhteyden. Huomaa: Toisin kuin dominoivaa valtaa, tämänkaltaista valtaa on rajattomasti tarjolla. (Bartchy, 1993)*

9. Mitä tämä merkitsee sen ajatuksen kannalta, että toisilla kristityillä on auktoriteettia toisiin nähden? Miesten ja naisten roolien kannalta kirkossa ja perheessä?

Ei ole ketään meidän ja Kristuksen välissä. Ei ketään.

10. Miksi arvelet, edellisten raamatunkohtien valossa, että Messias tuli ihmiseksi miehenä? I

Virginia Wolfe kirjoitti, että ensimmäisen kerran, kun Messias tuli, hän tuli naisena, mutta kukaan ei kiinnittänyt häneen mitään huomiota. Sen lisäksi, että perinteisessä maailmassa naisen oli käytännöllisesti katsoen mahdotonta yrittää toimia julkisessa tehtävässä, vain mies saattoi puhua muille miehille vallan hylkäämisestä. Naisilla ei ollut auktoriteettia, josta luopua.

Henkilökohtainen sovellutus

11. Mitä Kristuksen nöyryys merkitsee niille meistä, jotka kykenevät tässä elämässä saavuttamaan auktoriteettiasemia?

12. Mitä seurauksia tästä on meidän nykyiselle elämäntavallamme?

Lähteet

- S. Scott Bartchy, audiotape, "Jesus, Power, and Gender Roles," and accompanying handout. Sunstone Symposium, Salt Lake City, Utah, 1993.

Jotta Kristus voisi näkyä lävitsesi

Johdanto

Jeesus sanoi, että kaikki valta (authority) taivaassa ja maan päällä on annettu hänelle (Matteus 28:18), mutta hän sanoi myös että kristittyjen ei tule määräillä (lord it over) tai hallita (have authority over) toisia ihmisiä. Tässä luvussa tutkitaan Jeesuksen vallan luonnetta ja lähdettä – ja kuinka me olemme osallisia siitä.

“...niin kuin se, jolla on valta...”

1. Mitä Jeesuksella on valta tehdä kussakin seuraavista jakeista?

Matteus 7:29 ja Markus 1:27:

Matteus 9:6:

Markus 3:15:

Luukas 9:1:

Luukas 10:19:

Johannes 5:27:

Matteus 28:18-20

Lue Matteus 23:1-12

2. Jeesus sanoi, että “Mooseksen istuin on nyt lainopettajien ja fariseusten hallussa” – heillä oli maallinen valta – ja siksi juutalaisten täytyi totella heitä. Sitten hän sanoi, että ei pidä kuitenkaan tehdä niin kuin he tekevät. Mitä Jeesus tässä sanoo meille väärämielisen vallan luonteesta?
3. Mitä Jeesus kääkee seuraajiensa tekevän, vastakohtana sille mitä lainoppineet ja fariseuksen tekevät? (jakeet 8-12)?

Kristittyjen ei pitäisi tunnustaa kenenkään muun valtaa kuin Jumalan. Heidän ei pitäisi pyrkiä saamaan opetuslapsia itselleen (älkää antako kutsua itseänne rabbiksi, mestariksi tai opettajaksi), eikä heidän pitäisi tulla ihmisten opetuslapsiksi. (“Älkää kutsuko isäksi ketään, joka on maan päällä, sillä vain yksi on teille isä, hän, joka on taivaassa.”)

Lue Johannes 5:19-23, 26-27, 30-32

4. Mistä Jeesus sai valtansa?

Lue Filippiläiskirje 2:5-11

5. Mitä tämä kappale kertoo meille Jeesuksen vallan luonteesta ja lähteestä?

Jeesukselle annettiin kaikki valta taivaassa ja maan päällä, koska hän luopui täysin omasta tahdostaan (emptied himself of his own will) ja siten Jumala näkyi täydellisesti hänen lävitseen. Hänellä oli valta, koska hän oli virheettömästi välitetty Jumalan sana.

Lue 1. korinttilaiskirje 1:18-31

6. Mitä vikaa on "viisaitten" viisaudessa? Miksi hulluus saattaa heidät häpeään?

Viisaat ovat itsepäisiä ja ylpeitä ja pitävät kiinni omasta viisaudestaan. Vain nöyrät ("hullut") laittavat syrjään omapäisyytensä etsiäkseen Jumalan tahtoa.

Lue 1. korinttilaiskirje 1:12-13, 11:1 ja 3:5-7

7. Kirjeissään apostoli Paavali viittaa usein omaan valtaansa. Mikä on Paavalin vallan lähde?

Hänen valtansa tulee siitä että Kristus näkyy hänen lävitseen. Hänen valtansa muiden kristittyjen joukossa on siinä, että hän osoittaa tätä läpinäkyvyyttä. ("Olkaa minun seuraajiani (be imitators of me), niin kuin minä olen Kristuksen.") Paavali kieltäytyy tulemasta itse rabbiksi. ("Kastettiinko teidät Paavalin nimeen?")

8. Kuinka tämä ymmärrys kristityn vallan lähteestä ja merkityksestä poikkeaa kirkon tavanomaisista valtakäsityksistä? Voiko tämän ymmärryksen mukaan olla olemassa virkaa, joka antaa vallan?

Sovellutukset

9. Miksi me joskus vastustamme sitä, että Kristus "näkyisi enemmän meistä läpi"?

10. Millä alueilla sinun olisi syytä laittaa syrjään oma tahtosi ollaksesi enemmän Kristuksen esimerkin seuraaja ("imitator of Christ")?

Paavali, sovinnistisika

Toinen näkökulma

Johdanto

Raamatun seksistinen maine perustuu pääosin apostoli Paavalin kirjoitusten perinteiseen tulkintaan. Käytännöllisesti katsoen kaikki raamatunkohdat, joita on käytetty rajoittamaan naisten roolia kirkossa ja perheessä, tulevat hänen kirjeistään. Monet aikamme lukijat torjuvat Paavalin kokonaan, koska pitävät häntä pahimmillaan naisvihaajana, ja parhaimmillaan kykenemättömänä nousemaan aikansa ennakkoluulojen yläpuolelle. Paavalin syrjäyttäminen on vaarallista, koska tosiasiasa kuitenkin hän oli todennäköisesti Jeesuksen jälkeen toiseksi tärkein kristinuskon alkuunpanija. Paavali oli keskeinen Jumalan sanan kirjoittaja, kirjoittihan hän melkein puolet Uuden Testamentin kirjoista (13 28 kirjasta). Lisäksi noin 75 prosenttia Apostolien teoista, joka kuvaa alkukirkon tärkeimpiä tapahtumia Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen, kertoo Paavalista. Paavali myös kehitti ja kiteytti meille suuren osan kirkon tärkeää teologiaa: Pelastus uskon kautta, ylösnousemus, ehtoollinen, kasteen merkitys, kristityn vapaus, Kristuksen suhde Isään Jumalaan, kristillinen (agape) rakkaus, kirkko ruumiina, hengen lahjat. Paavalin opetuksia naisista ei voida torjua ilman, että vaarannetaan uskomme hänen muihin opetuksiinsa.

VAROITUS: Enemmän kuin mikään muu osa Uudesta Testamentista, Paavalin kirjoitukset ovat alttiita harhaiselle tulkinnalle, joka johtuu hierarkiaa ja valtaa koskevasta esiyymmärryksestä. On melkein mahdotonta saada selkoa joistakin Paavalin jakeista moderneissa käännöksissä.

Tässä osassa esitetään kysymyksiä Paavalin kirjoitusten perinteisestä tulkinnasta, joka rajoittaa naisten roolia, ja haastetaan meitä pohtimaan vastakkaista todistusaineistoa, jonka mukaan Paavalin opetukset olivat yhtä läpikotaisin tasa-arvoisia kuin Jeesuksenkin.

Paavali rohkaisee naisjohtajia

Lue Room. 16:1-3

1. Miksi Foibea kutsutaan käyttämässäsi Raamatun käännöksessä?

Tässä käytetty kreikankielinen sana, joka tavallisesti käännetään “palvelija”, on *diakoni* (*diaconis*), selkeän yksinkertaisesti – sama sana, joka on käännetty diakoniksi kaikkialla 1 Timoteuskirjeessä ja muualla. Lisäksi, Foibea kuvataan monien johtajaksi ja valvojaksi (*prostatis*) – ei apulaiseksi. Samaa sanaa on käytetty 1. Tim. 5:17 (myös 1 Tim. 3:4,5 viitaten seurakunnan kaitsijaan). Siksi Foibe, nainen, oli diakoni ja seurakuntansa “kaitsija”. Ja sen

sijaan, että Paavali olisi moittinut häntä miehisen auktoriteetin kaappaamisesta, hän ylisti tätä ja pyysi roomalaisia auttamaan häntä tällä lähetysmatkalla Roomaan.

Lue Apt. 18:24-26

2. Mitä tehtävää Priscilla hoitaa tässä kertomuksessa?

Opettajan tehtävää

Lue Room. 16:3-5

3. Miksi Paavali kutsuu Priscillaa ja Aquilaa?

Työtovereiksi ja seurakunnan johtajiksi.

Huomaa nimien järjestys. Useimmiten kun tämä vaikuttava missionäärinen pariskunta mainitaan, Priscilla mainitaan ensin. Tänä aikana oli epätavallista mainita johtajan vaimoa ollenkaan, puhumattakaan, että hänet mainittiin ensimmäisenä. Tämä merkitsee, että Priscilla oli yhteisessä palvelutehtävässä aktiivinen osallistuja, ehkäpä jopa tiimin tärkeämpi jäsen. Lisää tästä pariskunnasta voit lukea Apt. 18:1-3, 8-21, 24-26, ja I Kor. 16:19.

Lue Room. 16:7

4. Miksi Paavali kutsuu "Juniaa"?

Arvossa pidetyksi apostoliksi.

Kreikankielinen sana, jota tässä käytetään ei ole maskuliininen *Junias* vaan feminiininen *Junia*. Modernit Raamatut hämärtävät tosiasiat, mutta Paavali todella nimittää Juniaa "arvossa pidetyksi apostoliksi" (apostolos). Lähes kaikki varhaiset kirkkoisät – mukaan lukien Khrysostomos, Hieronymus ja Peter Abeland – ymmärsivät nimen olevan feminiininen ja yhdistivät sen sanaan apostoli. Ennen vuotta 1300 ei kukaan ehdottanut, että nimi voisi viitata mieheen, ja vasta Martti Luther saattoi loppuun sukupuolenvaihdoksen, jossa Juniasta tuli Junias. Bernadette Brootenin laaja tutkimus osoittaa kuitenkin, että muinaisessa kreikkalaisessa ja roomalaisessa maailmassa ei ollut nimeä "Junias". Huomaa myös, että eräät modernit käännökset ovat myös muuttaneet Paavalin viittaukset suhteeseensa Juniaan ja Andronikokseen "heimoveljiksi" ("kinsmen") hämärtääkseen lisää Junian sukupuolta. Tarkempi käännös on:

"Terveisiä...arvossa pidetyille apostoleille Andronikokselle ja Junialle, heimolaisilleni ja vankilatovereilleni, joista tuli kristittyjä ennen minua."

Lue 2 Tim. 1:1-2, 3-5

5. Timoteus oli Paavalin suojatti. Paavalin elämän lopussa, kun hän riutui vankilassa kaikkien hylkäämänä, hän kääntyi Timoteuksen puoleen saadakseen apua ja lohdutusta. Kenen ansioksi Paavali lukee Timoteuksen omistautumisen Kristukselle?

Hänen äitinsä Euniken ja isoäitinsä Looiksen.

Paavali ja synnin lähde

Lue 1 Kor. 15:21-22

Tarkastele seuraavaa juutalais-rabbiinista Paavalin ajan sanontaa:

“Synti alkoi naisesta, ja hänen takiaan meidän kaikkien on kuoltava.”

“Eeva, mitä olet tuonut meihin? Olet tuonut päällemme suuren vihan, joka on kuolema.”

6. Vertaa tätä ja Paavalin versiota, 1 Kor. 15:22, ja pohdi mahdollisuutta, että Paavali olisi tarkoituksella kääntänyt päälleeni vakiintuneen tavan syyttää naista synnistä (hepreankielinen sana ”Adam” tarkoitti sekä miehen nimeä että yleisesti ”ihmistä”).

Paavalin Magna Carta

Rabbiininen päivittäin lausuttu rukous kuului seuraavasti:

“Ylistetty olkoon Jumala, että hän ei luonut minusta pakanaa! Ylistetty olkoon Jumala, että hän ei luonut minusta naista! Ylistetty olkoon Jumala, että hän ei luonut minusta orjaa!”

7. Vertaa tätä rukousta Paavalin lausumaan, Gal. 3:26-28:

“Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen. Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.”

8. On esitetty, että tämä Paavalin lausuma galatalaisille, Gal. 3:26-28, oli kasterukous. Sellaisena sitä olisi lausuttu aina kun joku ”puki ylleen Kristuksen”. Mikä olisi vaikutus, jos sellainen lausuma luettaisiin jokaisen kasteen yhteydessä?
9. Vertaa Paavalin lausumaa mihin tahansa muuhun klassiseen, esi-moderniin lausumaan miehistä ja naisista.

Lähes 2000 vuoden ajan Paavalin lausuma pysyi voimakkaimmin tasa-arvoisena julistuksena kristikunnassa, länsimaisessa kirjallisuudessa ja (todennäköisesti) maailman kulttuurissa. Tässä lauseessa Paavali vastusti suoraan ajatusta, että rodulla, luokalla, tai sukupuolella olisi mitään merkitystä Jumalan edessä.

Olemmeko Paavalille anteeksipyynnön velkaa?

10. Jos nämä yllä tarkastellut jakeet olisivat kaikki, mitä tietäisit Paavalin asenteesta naisia kohtaan, kuinka luonnehtisit häntä?

Sovellutuksia

11. Olemmeko valmiita hyväksymään *kaiken* mitä Paavalilla on meille kerrottavaa Gal. 3:28:ssa?

12. Kuinka meidän tulisi elää elämäämme, jos *todella* uskomme, että Kristuksessa rotu (juutalainen/kreikkalainen), luokka (orja/vapaa), ja sukupuoli (mies/nainen) ovat merkityksettömiä?

13. Mitkä ovat käytännölliset johtopäätökset Paavalin käyttäytymisestä naisia kohtaan – itsellesi, seurakunnallesi, kristityille ja kristityille kirkkokunnille, yhteiskunnalle?

Lähteet

Bernadette Brooten, “ ‘Junia...Outstanding among the apostles’ (Romans 16:&)” in Swidler and Swidler, *Women Priests: A Catholic Commentary on the Vatican Declaration*, p. 141.

Paavali ja auktoriteetin käyttö

Lapset, orjat ja vaimot

Johdanto

Suuri osa yhteiskunnan miehille säilyttämästä taakasta liittyy käsitykseen että “tosimiehillä” on kontrolli ja auktoriteetti muihin ihmisiin nähden. Suurin osa ongelmasta koskien kysymystä, mitä naisten tulisi tai ei tulisi tehdä seurakunnissa, liittyy väittelyyn kenellä tulisi olla kontrolli ja auktoriteetti toisiin nähden. Suuri osa väittelystä naimisissa olevien miesten ja naisten välillä liittyy kysymykseen, kummalle kuuluu kontrolli ja auktoriteetti toiseen nähden.

Kuitenkin Jeesus opetti, ettei kristittyjen tullut harjoittaa kontrollia ja auktoriteettia toistensa yli. Tässä opintojaksossa näemme kuinka Paavali liittyy perhesuhteisiin Jeesuksen toisenlaisen opetuksen maalliseen vallankäyttöön verrattuna. Aloitamme jyrkimmästä vallankäyttösuhteesta: orjuudesta.

Paavali ja orjuus

Kristuksen syntymän tienoilla Rooma hallitsi tunnettua maailmaa. Roomalainen yhteiskunta perustui valtaapitävien miesten luokkaan, joka kontrolloi suurta määrää muita ihmisiä omia vaimojaan, lapsiaan ja orjiaan. Käsite perhe, (latinaksi ‘familia’) tarkoitti miehen omaisuutta, mukaan lukien orjat. Orjuus oli asiaankuuluva yhteiskunnan osatekijä ja taloussuhteiden pohja. Enemmän kuin kolmasosa Kreikan ja Italian väestöstä ja Korintin kaltaisten kaupunkien asukkaista oli orjia ja toinen kolmannes oli vapautettuja orjia. Vaikkakin useimmat, ellei lähes kaikki orjat vapautettiin jossain elämänsä vaiheessa, isännän ja orjan välisiä molempipuoleisia sitoumuksia ei lopetettu. Miltei perheside jatkui ja kummallakin oli velvollisuus tulla toisen avuksi sairauden tai hädän aikana. (Bartchy, 1973; Stark, 1996.)

Lue 1 Kor. 7:21-23

1. Amerikassa ja Roomassa orjuus oli hyvin erilaista. Ensinnäkin, roomalainen orjuus ei ollut rodusta riippuvaa. Lisäksi se oli monille vapaaehtoista. Monet myivät itsensä orjiksi maksaakseen velkansa, saavuttaakseen korkea-arvoisen toimen joka kuului vain orjille, tullakseen Rooman kansalaiseksi (Rooman kansalaisten vapautetuista orjista tuli myös kansalaisia) tai vain päästäkseen useimpien vapaasyntyisten ihmisten osana olleesta kalvavasta köyhyydestä.

Mitä Paavali sanoo näissä jakeissa orjuudesta?

Hän sanoo: orja tai vapaa, ei väliä Jumalan mielestä, mutta “Jos voit päästä vapaaksi, tee niin” ja “Älkää olko ihmisten orjia.”

Lue 1 Tim. 1:9-11

2. Mihin Paavali yhdistää orjakauppiat? (Eri käännöksissä on "ihmiskauppiat" tai "ihmisten sieppaajat" "orjakauppioiden" sijaan jakeessa 10, mutta ilmeisesti tarkoitetaan niitä jotka orjuuttavat toisia.)

Murhaajien, valehtelijoiden, isän ja äidin murhaajien, jne.

Lue Filemon jk. 8-21

3. Filemonin orja, Onesimus, oli ilmeisesti karannut Paavalin luo. Paavali lähettää hänet takaisin kirje mukanaan. Vaikka Paavali ei asetakaan vaatimuksia Filemonille, voit lukea rivien välistä. Mitä Paavali pyytää Filemonia tekemään?

Vapauttamaan orjansa, Onesimuksen, ja hyväksymään hänet veljenä Kristuksessa.

4. Käykö näistä jakeista selville, että Paavali hyväksyy orjuuden?

Lue Ef. 6: 5-8

5. Siitä huolimatta, miten Paavali käskee orjien toimia? Tee lista Ef. 6:5-8 sisältämistä verbeistä jotka kuvaavat heidän tekemisiään.

Totella, pelätä (kunnioittaa), palvella vilpittömin mielin. Kirjurit – kirjoittakaa "orjat" taulun ylälaitaan ja listatkaa nämä toiminnot alle. Katsokaa jakson lopusta lisäohjeita.

Lapset ja vanhemmat

Lue Ef. 6:1-3

6. Mitä Paavali käskee lasten tehdä? Taasen, listatkaa verbit jotka kuvailevat heidän tekemisiään.

Totella ja kunnioittaa **kumpaakin** vanhemmista. Kirjurit – kirjoittakaa "lapset" taulun ylälaitaan ja listatkaa toiminnot alle.

Aviomies ja vaimo

Lue Ef. 5:22-24, 33

7. Mitä Paavali käskee vaimojen tehdä? Taasen, listatkaa verbit.

Olla alamaiset, kunnioittaa. Kirjurit – kirjoittakaa "vaimot" "lapsien" viereen ja listatkaa mitä heidän tulee tehdä.

8. Mikä ero on vaimojen ja toisaalta lasten ja orjien tekemisten välillä?

Vaimojen tulee "olla alamaiset" eikä "totella." Myöhemmin tutkimme kreikankielestä että "alamaisuus" -sanalla ei ole tottelemisen merkitystä.

Isännät, isät ja aviomiehet

Paavalin suhtautuminen näihin vallankäyttöön liittyviin instituutioihin näyttää olevan status quon mukainen – piirre josta Paavalia yleensä syytetään. Hänen kehotuksensa orjille, lapsille ja vaimoille yhdistyvät ohjeisiin aviomiehille, isille ja isännille, mitkä eivät vähintäkään tue sitä minkä ymmärretään kuuluvan roomalaisen perheen valtarakenteelle.

Ef. 5:21-6:9 "Olkaa toinen toisellenne alamaiset niin kuin Herralle (KR 33), Alistukaa toistenne tahtoon, Kristusta totellen (KR 92)"

Vaimot olkaa miehellenne alamaiset, kuten Herralle.

Lapset olkaa vanhemmille kuuliaiset Herrassa, sillä se on oikein.

Orjat, totelkaa maallisia isäntiä...palvelkaa vilpittömin sydämin kuten Kristusta...

Aviomiehet, rakastakaa vaimoanne kuten Kristus rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä sen edestä...

Isät, älkää herättäkö lapsissanne vihaa vaan kasvattakaa ja ojentakaa heitä Herran tahdon mukaan

Isännät kohdelkaa samoin orjianne älkää uhkailko heitä uhkaileminen, tietäen että kummallakin on Isäntä taivaassa joka ei tee eroa ihmisten kesken.

9. Mitä Paavali odottaa isäntien tekevän?

“Tehdä samaa” – palvella orjiaan! Hylkäämään uhkaileminen ja muistamaan että Jumala ei tunnusta mitään ylempiävoisuutta orjiin nähden. Kirjurit – kirjoittakaa “isännät” “orjien” palstan alle ja listatkaa ryhmän vastaukset.

10. Mitä Paavali käskee isien tekevän?

Älkää turmelko lapsianne (tukahduttako tai kiihottako vihaan.) Muistakaa että langenneessa maailmassa lapsien hankkimisen pääsyy oli se, että lapsien tuli palvella isiään. Kirjurit – kirjoittakaa “Isät” lasten palstan alle ja lisätkää tiedot.

11. Mihin isien tulee käyttää lasten tottelemista?

Kasvattamaan heitä Jumalan tuntemiseen.

12. Mitä Paavali käskee aviomiehiä tekemään?

Rakastamaan vaimoan kuten itseään; luopumaan itsestään vaimon hyväksi; ravitsemaan ja vaalimaan häntä. Kirjurit – kirjoittakaa “Aviomiehet” “vaimojen” palstan alle, jne.

13. Tarkastelkaa verbejä orjien ja isäntien, vaimojen ja aviomiesten sekä lapsien ja vanhempien kohdalla. Kannattiko Paavali mielestänne näissä kohdissa perinteistä patriarkaalista vallankäyttöä?

Paavalin ohjeet orjille, lapsille ja vaimoille ottivat huomioon sen että maailmassa vallitsevan miehillä olevan auktoriteetin olevan kieltämätön ja väistämätön. Kaikkia näitä ihmisiä liitti käsite *'en familia'*. Mutta sen sijaan että Paavali selittäisi kristittyjen miesten velvollisuutena olevan hallita perheitään tai että heillä on oikeus käyttää heitä hyväkseen, hän selitti miten suhtautua kulttuurin antamaan auktoriteettiin. Hän sanoi, että jos pääset pomoksi, ole pomo niin kuin Jeesus oli:

“...ainoa tapa jolla johtajuus voidaan kunnolla määritellä... kristillisessä yhteisössä on se, millä Jeesus sitä käyttää....Jeesus täyttää koko johtajuuden, eikä suostu kenenkään muun tunkeutuvan siihen, ja laskeutuu sitten alas ja toimii palvelijan asemassa. Hän kutsuu kaikkia muita kanssaan siihen, miehiä ja naisia.” (S. Scott Bartchy, ääninauha “Jesus, Power, ja Gender Roles” ja moniste.)

Kristillisen sitoutuneisuuden keskeinen ilmaus on vapaaehtoinen etuoikeuksista luopuminen. Jos yhteiskunta tekee sinusta herran, kristillinen (ja paavalilainen) vastaus on toimia sen sijaan palvelijana.

Oma sovellus

14. Miten nämä ajatukset, kuinka kristityn tulisi käyttää valtaa, vaikuttavat sinuun itseesi?

Lähteet

Rodney Stark, *The Rise of Christianity*, Princeton University Press, 1996.

S. Scott Bartchy, MALLON CHRESAI: *First Century Slavery ja the Interpretation of 1 Kor. 7:21*. Atlanta, Georgia: Scholars Press, 1973.

Orjat

Totella

Palvella vilpittömästi

Vaimot

Olla alamainen

Kunnioittaa

Lapset

Totella

Arvostaa

Isännät

Tehdä samoin

kuin orjat

Älkää uhkailko

Muistakaa ettei

Jumala tunnusta

isännän ylivaltaa

Aviomiehet

Älkää herättäkö vihaa

Ohjatkaa ja opettakaa

Herrassa

Ravitse ja vaali

Isät

Rakastakaa

Luopukaa itsestänne

Alamaisuuden käsite Paavalin kirjoituksissa

Johdanto

Eräs Paavalin kirjoituksissa oleva nykyaikaista lukijaa häiritsevää piirre on hänen myönnöksensä siihen, että vaimojen tulisi “olla alamainen”. Tässä jaksossa tarkastellaan kuinka hänen kehotuksensa “olla alamainen” sopii ajatukseen, ettei kristittyjen tullut hallita toinen toistaan.

Olla alamainen

Lue Ef. 5:22 ja Kol. 3:18

“Vaimot, olkaa omille miehenne alamaiset niin kuin Herralle.” (Ef. 5:22) [KR 38]

“Vaimot, olkaa miehenne alamaiset niin kuin sopii Herrassa.” (Kol 3:18.) [KR 38]

1. Miten näitä jakeita on perinteisesti ymmärretty tai tulkittu?

Oikeuttamaan vaimon alistamista avioliitossa. Ainakin yhdessä kirkkokunnassa selitetään että naisten tuli totella miehiä joiden kanssa he seurustelivat. Näitä jakeita on myös käytetty oikeuttamaan naisten hyväksikäyttöä. Ja koska ajatellaan että nainen on alistettu avioliitossa, siitä seuraa ettei hänellä tule olla “auktoriteettia” seurakunnassakaan.

2. Mitä synonyymejä suomen kielessä on sanoille “alamainen” tai “alistua”?

Hallitsijan, hallitusvallan alainen, nöyrä, kuuliainen. Taipua, antaa myöten, nöyryä. Mukautua, sopeutua, vastarinnatta kärsiä (Nykysuomen sanakirja) Sana on myös seksuaaliväritteinen, ja se liitetään käsitteeseen ottaa vastaan huonoa kohtelua, esim. lyömistä.

Miten me käytämme sanoja “olla alamainen” ei ole sama kuin UT:n kreikankielessä. Kaikenlaisia ihmisiä kehoitetaan “olemaan alamainen” Uudessa Testamentissa: Kristityt johtajilleen (Hepr. 13:17: “Olkaa johtajillenne kuuliaiset, totelkaa heitä”) ja maalliselle esivallalle (1 Piet. 2:13: “Taipukaa Herran vuoksi kaiken maallisen järjestyksen alaisuuteen...”, Titus 3:1: “Muistuta heitä kaikkia, että heidän on toteltava esivaltaa ja viranomaisia ja oltava näille kuuliaisia ...” ja Room. 13:1: “Jokaisen on suostuttava esivaltansa alaisuuteen...”), nuorten vanhemmille (1 Piet. 5:5: “Samoin te, jotka olette nuorempia, tyytykää asemaan vanhimpien alaisina. Ja te kaikki: pukeutukaa keskinäiseen nöyryyteen, ...”); orjat isännille (1 Piet. 2:18: “Palvelijat, kunnioittakaa isäntiänne ja olkaa heille kuuliaisia....”), kristityt toisilleen

(Ef. 5:21: “Olkaa toinen toisellenne alamaiset, Kristuksen pelossa [KR 38], Alistukaa toistenne tahtoon, Kristusta totellen [KR 92]”) ja Jumalalle (Jaak. 4:7: “Olkaa siis Jumalalle alamaiset [KR 38].”), ja seurakunta Kristukselle (Ef 5:24: “niin kuin seurakunta on Kristukselle alamainen ...”). Mutta missään näissä kohdissa sana “olla alamainen” ei tarkoita “tottelemista” (Walters, 1997; Kittel, 1964). Sitä tuo sana ei tarkoittanut.

Lisäksi Paavalin käyttämä kreikankielen sana on mediuminmuodossa. “...Kreikan kielen mediumi ilmaisee tekijän vapaaehtoista toimintaa.”

Esimerkiksi, opettaa on aktiivimuodossa.

Opetetaan on passiivimuodossa.

Mutta: opetan itseäni on mediumimuodossa.

Kreikan kielen mediumia on useimmiten mahdoton kääntää suomeksi (tai muille kielille). Mutta Bristowin mukaan, “Paavali... pyysi että vaimot vapaaehtoisesti, halukkaasti, aktiivisesti olisivat alamaisia miehilleen... Koska kyseessä on vapaaehtoinen toiminta, ‘olla alamainen’ on kömpelö käännös. Sana tarkoittaa suunnilleen: ‘suostua’, ‘täyttää tarpeita’, ‘kannattaa’ tai ‘vastata jollekin’.” (Bristow, 1988)

3. Vaihda jokin Bristowin ehdottama käännös “olla alamainen” -sanan tilalle (kuten Ef. 5:22). Miten tämä muuttaa käsitystäsi Paavalin tarkoituksesta?

“Vaimot, _____ miehellenne, kuten Herralle.”

“Vaimot, olkaa miehellenne alamaiset [KR 38]”, “Vaimot, suostukaa miehellenne tahtoon [KR 92]”, “Vaimot, täyttäkää miesten tarpeita”, “Vaimot, tukekaa miestänne.”

Olkaa toinen toisellenne alamaiset

“Vaimot, olkaa miehellenne alamaiset” (Ef. 5:22) käytetään niin kuin se olisi irrallinen teksti. Todellisuudessa se ei ole edes kokonainen virke saati kokonainen ajatus. Vaikka useimmissa käännöksissä on katkos jakeiden 21 ja 22 välillä, ne kuuluvat samaan virkkeeseen. Jakeessa 22 ei ole omaa verbiä, vaan se “lainaa” verbinsä virkkeen alusta jakeessa 21:

“...20 ja kiittäkää aina ja kaikesta Jumalaa, Isää, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä, 21 ollen alamaisia toinen toisellenne, Kristusta totellen, 22 vaimot, miehellenne niin kuin Herralle.”

Paavalin ohjetta vaimolle olla alamainen ei voi irrottaa hänen yleisestä kehotuksestaan “toinen toiselleen alamaisena olemisesta.”

Lisäongelmana on “niin kuin Herralle.” Usein tätä tulkitaan ikään kuin vaimojen tulisi suostua miehensä tahtoon, ikään kuin mies olisi Jumala. Toinen rinnakkaiskohta, missä Paavali puhuttelee vaimoja, selventää jakeen tarkoitusta: “Vaimot, olkaa miehellenne alamaiset, niin kuin sopii Herrassa [KR 38]; Vaimot, suostukaa miehellenne tahtoon niin kuin Herraan uskoville sopii [KR 92]” (Kol 3:18.) Vaimojen tulee olla alamaisia aviomiehilleen ikään kuin palveluksena Jumalalle – ei että heidän miehensä olisi Jumala. (Edellisessä jaksossa luimme lopun tästä kohdasta tutkiessamme miesten itsestään luopumisvelvollisuutta.)

4. Kuinka tämä käsite *molemminpuolinen* muuttaa tämän jakeen perinteistä tulkintaa?
5. Läpi aikojen, miehille on opetettu että heidän velvollisuutensa on alistaa kapinalliset vaimot ja lapset (aktiivimuoto). Filosofit kannustivat kreikkalaisia ja roomalaisia miehiä "hallitsemaan" vaimojaan. Yhteiskunnallinen paine kaiken hallitsemisesta rohkaisi tällaiseen toimintaan. Kuitenkin UT:ssä ainoa, joka aktiivisesti "alistaa" jotakin itselleen on Kristus, ja senkin vain johdattaakseen ihmiset Jumalan luo (*Theological Dictionary of the New Testament*).

"Sanaa auktoriteetti ei koskaan käytetä Uudessa Testamentissa kuvamaan mitään aviomies/vaimo-suhdetta (paitsi 1 Kor. 7:4). Aviomiehiä ei koskaan kehoteta käyttämään auktoriteettiaan vaimojen yli. Vaimoja ei koskaan käsketä tottelemaan miehiään tai alistumaan miestensä auktoriteettiin, eikä koskaan mitään uhkausta liitetä kehotukseen vaimojen olla alamainen miehelleen." (Gilbert Bilezikian, 1985, ss. 167-168.)

Lue 1 Kor. 7:4

6. Tämä on ainoa kohta jossa auktoriteettia käytetään kuvaamaan aviomies/vaimosuhteen jotain piirrettä. Kenelle Paavali osoittaa auktoriteetin tässä kohtaa? (Kuvittele kuinka radikaalilta tämän on täytynyt kuulostaa Paavalin aikana.)

Omat sovellukset

7. Tässä jaksossa esiteltiin kaksi merkitystä sanalle joka on käännetty "olla alamainen": perinteinen tulkinta tottelemisesta sekä itsestä luopuminen toisen hyväksi ts. yhteistyön, tukemisen ja lojaalisuuden ajatus. Miten luulet, kumpi vaatii enemmän aktiivista yrittämistä? Kumpi vaatii enemmän henkilökohtaista vastuuta?
8. Onko sinun henkilökohtaisissa suhteissasi mitään, mille tämä molemminpuolisena alamaisena olemisen käsite asettaa haasteen?

Lähteet

Theological Dictionary of the New Testament, G. Kittel, editor. Translated by Geoffrey W. Bromiley. Wm. B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1964.

Gilbert Bilezikian, *Beyond Sex Roles*. Baker Book House, Grand Rapids, MI, 1985.

John Temple Bristow, *What Paul Really Said About Women*. Harper San Francisco, 1988.

Brent Walters, *Lectures on Women in the New Testament*, Ante-Nicene Archives, San Jose, CA, 1996.

Paavali ja “Pää”

Johdanto

Seuraava nykyajan lukijalle vaikea kohta Paavalin teksteissä on hänen käyttämänsä sana “pää” kuvaamaan aviomiehen suhdetta vaimoonsa. Taaskin, kun lähestytään kirjoituksia itsestään luopuvan palvelemisen näkökulmasta, päädytään täysin erilaiseen jakeen ymmärtämiseen kuin perinteisesti.

“Sillä mies on vaimonsa pää...”

Lue Ef. 5:20-24:

“...20 ja kiittäkää aina ja kaikesta Jumalaa, Isää, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä, 21 olkaa toinen toisellenne alamaiset Kristuksen pelossa [KR 38], 22 vaimot, miehellenne niin kuin Herralle. 23 Sillä mies on vaimonsa pää, niin kuin Kristus on seurakunnan pää; onhan hän seurakunnan, oman ruumiinsa pelastaja. 24 Niin kuin seurakunta on Kristukselle alamainen, niin olkoot vaimotkin miehillensä kaikessa alamaiset. [KR 38].”

ja 1 Kor. 11:3:

“...jokaisen miehen pää on Kristus, naisen pää on mies ja Kristuksen pää on Jumala.”

1. Miten nämä jakeet on perinteisesti tulkittu määrittämään aviomiehen ja vaimon suhdetta?

Tähän annetaan monenlaisia vastauksia. Muissa jaksoissa, kommentteina on ollut: Miehet ovat aivot, naiset ovat sydän. Aviomies on vaimonsa yläpuolella. Aviomiehet omistavat vaimonsa. Naisten on tehtävä mitä miehet käskevät. Aviomies on suhteen johtaja. Ääriesimerkki: Vain miehellä voi olla suhde Jumalaan – naisella voi olla suhde vain aviomiehen kautta. Perinteisesti, näitä jakeita on käytetty oikeuttamaan raamatulliseksi käsitettyä “komentoketjua” tällä tavoin: Jumala, aviomies, vaimo, lapset.

2. Mitä tarkoittaa sana “pää” suomen kielessä?

Päällikkö, pomo, esimies, isäntä, johtaja. Myös tekn. ja anatom. ylin, uloin osa, jne.

Vastaava heprean sana *roosh*, sisältää samat ”johtajan,” ”pomon” ”ylivallan,” jne. merkitykset kuin suomessa. Kreikan kielessä on kuitenkin kaksi sanaa jotka käännetään sanalla ”pää”:

arkhon tai *arkhee* ja *kefalee*

3. *arkhee*:

Arkhee: johtaja, alkuperä, ensimmäinen tärkeydessä ja vallassa. Läheinen sana on *arkhon*: esivalta, päällikkö, ruhtinas, hallitsija.

4. *kefalee*:

Kefalee: Kirjaimellisesti, pää (kehon osa.) Ylin osa, kuten pylvään ”pää” tai suihkulähteen ylin osa. Etummaisoin, esilläoleva. Joskus se voi tarkoittaa ”lähdettä.” Se oli myös sotilaallinen termi: etulinjassa oleva – ei päällikkö vaan vaarallisimmassa paikassa oleva. *Kefalee* ei koskaan tarkoita auktoriteettia, johtajaa, pomoa, päällikköä tai hallitsijaa.

5. Kumpaanko näistä sanoista Ef. 5 ja 1 Kor. 11:3 perinteinen tulkinta tuntuu viittaavan, *arkhee* tai *kefalee*?

Perinteisesti, ”päällä” on tarkoitettu auktoriteettia. Kreikan kielessä tätä merkitsee *arkhee*.

6. Arvaa, kumpaako oikeasti on käytetty kohdissa Ef.5 ja 1 Kor. 11.

Kefalee on näissä käytetty kreikan kielen sana.

7. Muuta Ef. 5:20-33 auktoriteettisanaston mukaan (so., missä on “pää,” korvaa se sanalla “isäntä” tai “hallitsija,”) ja muuta loput kappaleesta sen mukaan.

... 21 Ja olkaa toinen toisellenne alamaiset Kristuksen pelossa. 22. Vaimot, olkaa omille miehille alamaiset niin kuin Herralle; 23. sillä mies on vaimon pää, niin kuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin vapahtaja. 24. Mutta niin kuin seurakunta on Kristukselle alainen, niin olkoot vaimotkin miehillensä kaikessa alamaiset. [KR 38]

25. Miehet, rakastakaa vaimoanne niin kuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi henkensä sen puolesta 26. pyhittääkseen sen. Hän pesi sen puhtaaksi vedellä ja sanalla 27. voidakseen asettaa sen eteensä kirkkaana, pyhänä ja moitteettomana, vailla tahraa, ryppyä tai virhettä. 28. Samoin aviomiehenkin velvollisuus on rakastaa vaimoan niin kuin omaa ruumistaan. Joka rakastaa vaimoan, rakastaa itseään. 29. Eihän kukaan vihaa omaa ruumistaan, vaan jokainen ravitsee ja vaalii sitä. Juuri niin hoitaa Kristuskin seurakuntaansa, 30. omaa ruumistaan, jonka jäseniä me olemme. 31. "Siksi mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi." 32. Tämä on suuri salaisuus; minä tarkoitan Kristusta ja seurakuntaa. 33. Mutta se koskee myös kaikkia teitä: jokaisen tulee rakastaa vaimoan niin kuin itseään, ja vaimon tulee kunnioittaa miestänsä.

8. Tutkikaa vaihtamianne sanoja ja asettakaa ne vastakkain korvaamianne sanojen kanssa. Mitkä kohdat oli vaikeinta muuttaa? Mihin tämä ero viittaa Paavalin tarkoituksesta näissä kohdissa?

Mutta miksei, “Aviomies on jalka...”?

Kreikankielen tutkija Richard Cervin kirjoitti, “Mitä sitten Paavali tarkoittaa käyttäessään sanaa *pää* kirjeissään? Hän ei tarkoita ‘valtaa jonkun yli’, kuten perinteisen kannan edustajat, eikä hän tarkoita ‘alkuperää’ kuten tasa-arvon kannattajat esittävät. Mielestäni hän käyttää vain pää-ruumis –vertausta.”

9. Jos kyseessä on vertaus, mitä se tarkoittaa?

Paavali kehotti miehiä rakastamaan vaimoan niin kuin itseään – “eihän kukaan vihaa omaa ruumistaan.” Sen myös tarkoittaa toistensa täydentämistä. Aviomies ja vaimo ovat yhdessä pää ja ruumis – “yksi liha” (jae 31).

10. Lue uudelleen Ef. 5:20-33 pitäen mielessäsi tämän tulkinnan *pää*- sanasta (pää-ruumis –vertaus). Antaako tämä täydentämisen kuva enemmän järkeä tähän kohtaan kuin kuva auktoriteetista?

Jos tämä on vertaus ykseydestä, herää kysymys miksi aviomiestä kuvataan päänä eikä ruumiina tai jalkana tai sydämenä. Cervinin mielestä Paavalilla “pää” viittaa edellä käymiseen – kulkemiseen ensin. Hänen mielestään aviomies on ensisijainen palvelija.

Voimme viedä tämän ehdotuksen pidemmälle. Naisilta odotetaan palvelemista. Jos vaimo palvelee, sillä ei välttämättä ole kristillistä sisältöä, koska se on hänen elämäntehtävänsä. Siksi aviomiehen on oltava pää – ensimmäinen joka luopuu etuoikeuksistaan – koska naisella ei ollut oikeuksia joista luopua. Aviomiehelle tuollainen palveleminen oli uhraus, luopuminen luultavasti kaikesta mitä mies oli kasvatettu pitämään selvänä elämässään. Tämä on samaa kuin Paavalin viittaus että Jeesus, seurakunnan päänä, “antoi itsensä sen puolesta.” Kun mies toimi kuten Paavali kehotti, se tapahtui epäilemättä pelkästään kristillisestä rakkaudesta.

“Koska mies edelleen rakastaa (vaimoan) uhrautuvasti niin kuin ruumistaan avioliitossa, vastaavasti kristitty vaimo sitoutuu mieheensä samalla palvelevan alamaisuuden suhteella mikä kuvaa heidän ykseyttään. Valtarakenteen sijoittaminen tähän herkkään vastavuoroisuuden tasapainoon tekisi avioliitosta pakanallisen suhteen eikä Kristus/seurakunta -ajatusmalli soveltuisi siihen.” (s. 161)“...olla alamainen on sopiva vastaus palvelemiselle. Se on molemminpuolisen alamaisuuden merkitys.” (Gilbert Bilezikian , 1985, s. 159)

Tämän tarkoituksellisen yhteyden tärkeys näkyy myös vertauksessa: Jos erotat pään ruumiista, molemmat osat kuolevat.

11. Vielä yksi hiertävä kohta jollekin on Paavalin sanonta että vaimojen tulee “kunnioittaa” aviomiehiään. Kuvitellaanpa seuraava tilanne: Aviomies luopuu patriarkaalisisista etuoikeuksistaan ja ryhtyy itsensä uhraavan palvelijan asemaan. Olisikohan vaimolla vaikeuksia kunnioittaa häntä tässä uudessa roolissa?

Omat sovellukset

12. Miten näin ymmärrettynä Paavalin sana “pää” kristillisessä avioliitossa rikastaisi tai haastaisi omaa suhdettanne?
13. Mitä Paavali sanoisi nykyajan käsityksestä että aviomies Okon kodin hengellinen johtaja?

Lähteet

Gilbert Bilezikian, *Beyond Sex Roles*. Baker Book House, Grand Rapids, MI, 1985.

Richard Cervin, “Does *kephalee* (head) mean ‘source’ tai ‘authority over’ in Greek literature?: A rebuttal.” St. Paul, MN: Christians for Biblical Equality. No date.

Kristus Päänä

Mieheen viitataan vaimon “päänä” vain kahdesti UT:ssa (Ef.5:20-24 ja 1 Kor. 11:3), mutta Kristusta kutsutaan seurakunnan pääksi useita kertoja. Mitä “pää” tarkoittaa näissä kohdissa?

Kol. 1:18. Tämä kohta on osa pitkää listaa Kristuksen ominaisuuksista: Hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen, ennen koko luomakuntaa syntynyt. Hänen välityksellään luotiin. Jakeet 17-19: “ Hän on myös ruumiin pää, ja ruumis on seurakunta. Hän on alku. Hän nousi esikoisena kuolleista, jotta hän olisi kaikessa ensimmäinen.” Tässä on idea ennalta olemisesta ja edellä kulkemisesta ja kaiken yhdessä pitämisestä.

Kol. 2:19 (Puhuttaessa sellaisesta henkilöstä joka etsii “arvottomia oppeja”,) “ eikä hänellä ole yhteyttä Kristukseen, päähän, joka huolehtii koko ruumiista ja pitää sitä nivelten ja jänteiden avulla koossa, niin että se kasvaa Jumalan tarkoittamalla tavalla.” Taaskin meillä pään käsite joka liittyy ruumiin muihin osiin muodostaen terveen kokonaisuuden.

Ef. 4:15-16 Paavali sanoo ettemme Kristuksessa ole enää lapsia, joita viskotaan sinne tänne. “ Silloin me noudatamme totuutta ja rakkautta ja kasvamme kaikin tavoin kiinni Kristukseen, häneen, joka on pää. Hän liittää yhteen koko ruumiin ja pitää sitä koossa kaikkien jänteiden avulla, kunkin jäsenen toimiessa oman tehtävänsä mukaan, ja näin ruumis kasvaa ja rakentuu rakkaudessa.” Tämä sama kuva on Kol. 2:19:ssa.

Kol. 2:9-10 “ Hänessä on jumaluus ruumiillistunut koko täyteydessään, 10. ja hänen yhteydessään myös te olette tulleet tästä täyteydestä osallisiksi. Hän on kaikkien valtojen (*arkhee*) ja voimien pää (*kefalee*).” Tässä näyttää olevan kuva kristityistä jotka ovat täydellisiä ja eheitä Kristuksessa. Kuitenkin Kristus esitetään tässä ei ruumiin päänä vaan hän “on kaikkien valtojen ja voimien päänä.” Huomaa että hän on sen pää (*kefalee*), ei sen hallitsija (*arkhee*.) Kohdan loppu (jake 15) mainitsee vallat ja voimat jälleen, kun Kristus voitti ne ristillä. Jeesus *tulee ennen* kaikkea valtaa ja voimaa. Tässä on taas heikko ja halveksittu joka nostetaan tämän maailman valtojen yläpuolelle, ei niiden hallitsijaksi vaan sovitettuina Jumalan kanssa Kristuksessa.

Ef 1:22 “ Jumala on olla alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi.” Kristus on yksi seurakuntansa kanssa, joka on hänen ruumiinsa ja hänen täyteytensä ja asiat jotka on alistettu Kristukselle ovat hänen *jalkojensa* alla, ei hän päänsä alla. Tämä on avainjake ymmärrettäessä mitä Paavali tarkoitti käyttämällä sanaa “pää,” kuten näkyy siinä ettei pää alista ruumista vaan on yhteydessä siihen. (Bilezikian, 1985).

Paavali ja vaikeat jakeet: ”Nainen olkoon vaiti”

Johdanto

Huolimatta todisteista että Paavali oli yhtä tasa-arvoinen kuin Jeesus, on Paavalin naista puolustava asenne usein kadonnut näkyvistä joidenkin ”ongelmallisten” jakeiden takia. I Kor. 14:34-35, jossa näytetään vaativan naisia olemaan puhumatta seurakunnissa, on tuollainen kohta.

”Heidän ei ole lupa puhua...”

Lue 1 Kor. 14:34-35:

“ naisten tulee olla vaiti seurakunnan kokouksissa. Heidän ei ole lupa puhua, vaan heidän on oltava kuuliaisia, niin kuin lakikin sanoo. Jos he tahtovat tietoa jostakin, heidän on kysyttävä sitä kotona omalta mieheltään, sillä naisen on sopimatonta puhua seurakunnan kokouksessa..”

1. Miten näitä jakeita on perinteisesti käytetty määrittämään naisten roolia seurakunnissa?

Vaikkakaan missään tietämässäni seurakunnassa tätä sääntöä ei ole koskaan täydellisesti sovellettu (eli kielletty naisia kokonaan puhumasta), tätä on usein käytetty estämään naisten viralliset puheet – saarnat, rukoukset tai opettamiset.

John Temple Bristow, kirjassa *What Paul Really Said About Women*, huomaa että kreikan kielen sana ”puhua,” *laleo*, tarkoittaa ”keskustella”. ”Jos joku haluaisi kirjoittaa kreikan kielellä lauseen ‘Olkaa hyvä älkääkään keskustelko rukousten aikana’, käytetyn verbin tulisi olla *laleo*. Ja koska Paavalin ohjeet annettiin seurakunnalle, jossa oli häiriönä meteli ja epäjärjestys jumalanpalveluksen aikana, hän kielsi naisia *laleo* – eli, käski olemaan keskustelematta” (s. 63). Hän siteeraa Kari Torjesen Malcolmin kertomusta, jonka vanhemmat olivat lähetyssaarnaajina Kiinassa:

”Äitini vertasi usein tilannetta Korintissa siihen jonka hän ja isäni kohtasivat pohjois-Kiinassa. Silloin 1920-luvulla kun he alkoivat viedä Jumalan sanaa tuolle unohdetulle seudulle, he näkivät naisia joilla oli sidotut jalat ja jotka harvoin lähtivät kodistaan ja jotka, toisin kuin miehet, eivät eläissään olleet osallistuneet yleiseen kokoukseen tai opetustilanteeseen. Heille ei koskaan ollut pikkutyttöinä sanottu että ‘nyt teidän täytyy istua hiljaa ja kuunnella opettajaa.’ Heidän ainoa kokemuksensa väenkokouksesta oli perhejuhlat jossa kaikki puhuivat yhtäaikaan.

“Kun nämä naiset tulivat isäni kirkkoon ja kokoontuivat naisten puolelle, he ajattelivat että tässä oli tilaisuus kuulla naapuruston kuulumiset ja kysellä asioita kuulemastaan Jeesusta käsittelevästä kertomuksesta. Sanomattakin on selvää, yhdessä vauvojen itkun ja lasten telmimisen kanssa, melu naisten osastossa nousi melko kovaksi! Kun vielä naisilla oli kiusaus huudella kysymyksiä aviomiehilleen keskikäytävän yli, voitte kuvitella kaaoksen. Kun äitini kärsivällisesti yritti opettaa naisia että heidän pitäisi ensin kuunnella ja vasta sitten rupatella tai kysellä kysymyksiä, hän mutisi hampaidensa välistä, ‘Ihan kuin Korintissa; ei voisi enempää muistuttaa Korinttia.’”

Bristow jatkaa: “Paavali arvosti naisten rukouksen ja profetoimisen jumalanpalveluksen aikana. Hän oli vahvasti sitä mieltä että naisten ja miesten tuli olla yhdessä ja että Kristuksessa he olivat yhtä. Mutta nämä olivat uusia ja radikaaleja ajatuksia sekä juutalaiselle että pakanalle. Käytännössä kristittyjen keskuudessa vallinnut sukupuolten välinen tasa-arvo johti järjestyksen ja huomaavaisuuden vähentymiseen jumalanpalveluksen aikana, erityisesti naisten keskuudessa jotka olivat tottumattomia kuuntelemaan julkisia puhujia tai osallistumaan yhteiseen jumalanpalvelukseen. Sellaisille naisille Paavali sanoi, ‘Hys, hys.’” (s. 64)

Jotkut kirjoittajat eivät hyväksy Paavalin käskyn tämänkaltaista “pehmentämistä”. Sillä 1 Kor. 14:ssa, naisia ei vain käsketä olemaan hiljaa vaan “vaikenemaan.” “naiset pakotetaan täydelliseen hiljaisuuteen seurakunnissa,” kirjoittaa Gilbert Bilezikian kirjassa *Beyond Sex Roles*. “Jotta ei jäisi pienintäkään epäilystä mitä naisille annettu käsky ‘vaieta seurakunnissa’ tarkoittaa, se ilmaistaan myös negatiivisessa muodossa, ‘Heidän ei ole lupa puhua.’ Se, että suullisen ilmaisun perusverbiä *puhua* käytetään kaksi kertaa, merkitsee että kielto laajenee koskemaan kaikkea suullista ilmaisua. Se käsittää kaikenlaisen puheen kuten rukouksen, profetoimisen, kielilläpuhumisen, arvostelun, opettamisen ja vieläpä kysyvän kuiskauksen naisilta joilla on kiusaus kysyä miehiltään seurakunnan jumalanpalveluksen aikana.”

2. Löytyykö todisteita että Paavali itse pani toimeen tämän täydellisen hiljaisuuden vaatimuksen?

Ei yhtään. Samassa kirjeessä, Paavali kirjoitti arvostavasti naisista jotka rukoilivat ja profetoivat seurakunnassa (1 Kor. 11). Monet “seurakunnista” olivat pieniä ryhmiä jotka kokoontuivat kodeissa. Olisi ollut älytöntä kieltää naisia puhumasta kodeissaan.

3. Tässä on joitakin lakeja joihin Paavali on saattanut viitata: “Seurakuntaa kunnioittaakseen, naisen ei itse tulisi lukea lakikirjaa.” “Naisen ääni on häpeällinen miesten joukossa.” “Naisen ääni on saastaista alastomuutta.” “Poltettakoon lain sanat mieluummin kuin että ne annettaisiin naisille.”

Näiden sääntöjen alkuperä:

Juutalainen suullinen perimätieto, joka myöhemmin tallennettiin sellaisiin teoksiin kuin Mishna ja Talmud – ei Raamattuun.

Vanhan Testamentin esitys naisten puheesta:

Ei mitään. Naisten oli itse asiassa lupa lukea Toorasta juutalaisessa synagogassa, vaikka näihin aikoihin useimmat naiset kieltäytyivät tarjouksesta.

4. Ovatko nämä jakeet muulla tavalla ongelmallisia?

Opetusjaksoa lukeva naimaton nainen huomaa heti: Entä jos naisella ei ole aviomiestä jolta "kysyä kotona"?

5. Luuletko että nämä jakeet ovat yhdenmukaisia Paavalin muiden lausumien kanssa, jotka käsittelevät naisten tehtäviä, hänen asennettaan juutalaiseen lakiin ja hänen "laki" -sanon käyttöänsä ja hänen lausumaansa 1 Kor. 7: 8, 34, 35:ssä?

Ei ollut Paavalin tapaista käyttää juutalaista lakia ja perinnettä "lopullisena seurakunnan ongelmatilanteen ratkaisijana. Hän käytti paljon voimia taistellakseen juuri näitä juutalaisten 'perinnäissääntöjä' vastaan." (Katherine Bushnell, 1923, s. 201)

Mitä!

Lue kohta uudelleen ja liitä mukaan seuraava jae: 1 Kor. 14: 36

"Heidän ei ole lupa puhua, vaan heidän on oltava kuuliaisia, niin kuin lakikin sanoo. Jos he tahtovat tietoa jostakin, heidän on kysyttävä sitä kotona omalta mieheltään, sillä naisen on sopimatonta puhua seurakunnan kokouksessa

"Teidätkö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän luoksenne?" (1 Kor. 14:36)

"Tämän jakeen kieliopillinen muoto kääntää päälaelleen edellisen lausuman.... Viimeaikainen tutkimus on kiinnittänyt huomion edeltävän partikkelin e disjunktiviin muotoon. Äännähdys kuten "Höh!" kö- partikkelin lisäksi ilmaisii eroavuuden kieltävän lausuman (jakeet 33-35) ja Paavalin vastauksen jakeessa 36, välillä" (Bilezikian, 1985, ss. 151-152).

6. Miksi Paavali antaisi käskyn ja sitten mitätöisi sen "Höh!" –sanalla? Ymmärtääksemme mistä näissä jakeissa on kysymys, katsokaamme 1 Korinttilaiskirjeen laajempaa kontekstia: (Huomaa: UT:n kreikan kielessä ei ole lainausmerkkejä.)

6:12; 10:23; 6:13; 8:8; 7:1; 15:35-36

7. Mikä on kaavana? Onko jakeissa 14:34-36 sama kaava?

1 Kor. on Paavalin kirjoittama kirje vastauksena Korintin seurakunnan lähettämään kirjeeseen. Näissä jakeissa hän siteerasi heidän käyttämiään sanoja ja sitten vastasi heidän lausumiinsa. 1 Kor. 14:34-36:ssa on sama kaava.

“Meidän on oltava valmis epäilemään, että Paavali siteeraa korinttilaisten hänelle lähettämää kirjettä aina kun hän viittaa heidän tietoonsa, tai kun joku lausuma on selvästi vastakkainen lähiyhteyden tai Paavalin tunnetun kannan kanssa.” (Professori Sir William Ramsay, Bushnellin siteeraamana, s. 205).

8. Täyttääkö tämä kohta Ramsayn edellytykset?

Paavali viittaa heidän tietoonsa:

Lausuma on selvästi vastakkainen lähiyhteyden kanssa:

Lausuma on selvästi vastakkainen Paavalin tunnetun kannan kanssa:

Paavalin vastaus vanhan ei-kristillisen säännön uudelleen käyttöön ottoon on huudahdus: “Mitä!” (KJV -käännös. Tätä partikkelia ei käännetä näin useimmissa nykyaikaisissa käännöksissä, joissa usein on pelkkä “tai” Suomalaisessa RK 38 käännöksessä interjektio on käännetty kysyvällä vai-sanalla)

Lisäksi, tämän huudahduksen jälkeen Paavali vaihtaa pronominia, aikaisemman “he,” naiset joiden oli kielletty puhumasta, maskuliinin toiseen persoonaan jakeessa 36 – “Teidänpö (maskuliini) luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän (maskuliini) luoksenne?” Tämän jakeen on ymmärretty perinteisesti moittivan meluisia naisia, mutta miksi sitten pronominin vaihdos? Miksei vain jatketa käyttämällä “he”? On todennäköisempää että Paavali nuhtelee niitä jotka yrittivät ehdottaa tätä uutta sääntöä:

“ Jakeen 36 kahta moitetta voisi kuvailla toisin sanoin: ‘Milloin teistä on tullut jumalallisen ilmestyksen lähteitä että te laaditte omat sääntönne? Vai oletteko te ainoat jumalallisen ilmestyksen vastaanottajat joilta meidän muiden tulisi oppia?’” (Bilezikian, ps. 151-152)

9. Mitä sitten Paavali todellisuudessa sanoo 1 Kor. 14: 33-38:ssa?

1 Kor. 14:33-38:n tällainen ymmärtäminen on poikkeus joka vahvistaa säännön: Paavali kirjoittaa sellaista joka näyttää olevan vastakkainen hänen tasa-arvoistavalle kannalleen – sitten löytyy todistetta siitä että hän ei itse sitä kirjoittanut, vaan oli täysin vastakkaista mieltä.

“Niin kuin Korintissa”

Jotkut tutkijat uskovat että 1 Kor. 14:33-38 on myöhempi lisäys – jonka myöhemmin joku muu kuin alkuperäinen kirjoittaja on lisännyt – sekä siksi että näillä lausumilla ei ole mieltä jos ne tulevat Paavalilta, että koska ne näyttävän katkaisevat edellä ja jäljessä olevan keskustelun kielilläpuhumisesta epäjärjestyksessä. Mutta jos Korintti oli Kari Torjesen Malcolmmin kertomuksen kaltainen villi paikka, tuntuu sopivalta että Paavali käsittelee aihetta tässä kohtaa. Mietitäänpä seuraavaa mahdollista asetelmaa: Korintin seurakunnassa oli vaikeuksia saada pidettyä järjestystä jumalanpalveluksissa. Joku ryhmäkunta ehdotti että ongelma ratkaistaisiin siten että naisten käskettäisiin pitää suunsa kiinni. Paavali käsittelee heidän huoltaan kielilläpuhumisesta kappaleen 14 alkuosassa ja ehdottaa joitakin keinoja järjestyksen ylläpitämiseksi (jakeet 27-33), sitten käsittelee ja hylkää naisten vaientamishdotuksen Jumalan tahdon vastaisena. Sitten hän jatkaa sanomalla, “Veljet, (ja sisaret), tavoitelkaa siis profetoimisen lahjaa älkääkään estäkö kielillä puhumista. Kaiken on vain tapahduttava arvokkaasti

ja hyvässä järjestyksessä. ” (jakeet 39-40). Tässä valossa katsoen “ongelmakohta” ei olekaan sopimaton.

Omat sovellukset

10. Tunnetko ketään (itsesi mukaan lukien) jonka palvelustehtävä on estynyt näiden jakeiden perinteisen tulkinnan takia? Miten voisit rohkaista tällaista henkilöä?

Lähteet

Gilbert Bilezikian, *Beyond Sex Roles*. Baker Book House, Grand Rapids, MI, 1985.

Katherine Bushnell, *God's Word to Women*. Oakland CA: published by the author. 1923.

Auktoriteetti pään suhteen

Toinen poikkeus joka vahvistaa säännön?

Johdanto

1 Kor 11:2-16 on toinen Paavalin kirjoitusten kohta, jota on käytetty rajoittamaan naisten tehtäviä seurakunnassa ja kodissa. Keskustelu siitä, pitäisikö naisten peittää päänsä rukoillessa ja profetoidessa on, kuten Leonard Swidler kirjoitti, “tunnetusti vaikea kohta ymmärtää, jopa että tutkijat usein väittelevät siitä onko kyseessä edes oikea käännös”. Jotkut Paavalin käyttämistä ajatuskuluista eivät tunnu järkeviltä tämän päivän lukijan silmissä – tasa-arvon kannattajien tai perinteisten – eikä edes alkuperäisessä tilanteessa.

Harvat seurakunnat enää vaativat naisten peittävän päänsä kirkossa joten tämä ei tunnut nykyaikana olennaiselta kohdalta. Silti tämä on tärkeä kohta sillä sitä käytetään oikeuttamaan sekä “komentoketjua” hierarkiasta avioliitossa (jae 3) että niin kutsuttua raamatullista “luomisjärjestystä” (jakeet 7-9) – molemmat käsityksiä, että Jumala tahtoo naisen alistamista miehelle. Sitä paitsi mainintaa “nainen on miehen kunniaksi” on käytetty historiallisesti sen väitteen puolesta että [vain] mies luotiin Jumalan kuvaksi.

Tämä on jännittävä kohta aiemmin esitettyjen asioiden valossa. Mitä Paavali sanoo tässä on täysin vastakkaista sille, mitä hänen on usein tulkittu tarkoittavan.

“Todella outo kohta”

Lue 1 Kor 11:2-16

1. Mitkä tämän kohdan osat tukevat tasa-arvoistavaa kantaa?

Keskustelu siitä tulisiko naisten peittää pää rukoillessaan ja profetoidessaan olettaa että naisten tulisi puhua ja opettaa seurakunnassa. Myös, jakeet 11-12 sisältävät voimakkaan viittauksen miesten ja naisten väliseen keskinäiseen riippuvuuteen.

Muistetaan että tämä on 1 kirje korinttilaisille, jonka Paavali kirjoitti vastauksena korinttilaisille, eikä kreikan kielessä ole lainausmerkkejä. Bruce Fleming ja muut tutkijat ajattelevat että jakeissa 4-6 on toinen kohta jossa Paavali kertoo korinttilaisille lausumaa jonka he olivat kirjoittaneet aikaisemmin hänelle, tai tässä tapauksessa hän siteeraa väitettä naisten pään peittämisestä mihin korinttolaiset ovat tyytyneet. Nämä jakeet ovat järkeviä lainauksena, koska ne eivät ole muuten järjeviä. Esimerkiksi jae 4 mukaan mies joka rukoilee tai profetoi pää peitettyinä häpäisee päänsä – muttei juutalaisessa, roomalaisessa eikä kreikkalaisessa kulttuurissa (ja Korintin seurakunta oli sekoitus näitä kaikkia) liittynyt häpeällisyyttä miesten pään peittämiseen kulttia harjoitettaessa (Massey, s. 114). Itse asiassa Vanhan Testamentin laki vaati heprealaisia pappeja pitämään

taidokasta päähinettä pyhissä toimituksissa. Jakeessa 5 esitetään että naisen on häpeällistä rukoilla tai profetoida pää peittämättömänä, muttei kreikkalaisessa eikä roomalaisessa uskonnoissa vaadittu naisia peittämään päätään palvontamenoissa ja vaikka juutalaiset naiset Kreikassa pitivät huntuja kadulla, he luultavasti ottivat ne pois kun he tulivat synagogaan. Lisäksi kristityt naiset eivät peittäneet päätään ennen kuin Tertullianus alkoi vaatia sitä käyttöön toisen vuosisadan lopulla: Massey esittää että Tertullianus “viittaa aikaisempiin tapoihin, epäilemättä edellisessä sukupolvessa, jossa verhoutuminen oli jätetty yksilön päätösvaltaan niin kuin myös avioliiton suhteen....” (s. 112.)

2. Jos et luule näiden jakeiden olevan siteeraus kysymyksestä miksi naisten tulisi peittää päänsä palvonnassa, miten kohta olisi muuten järkevä?

En tiedä mikä on tässä kohtaa oikea vastaus. Ehkä Paavali todella halusi naisten peittävän päänsä, ehkä ettei antaisi ulkopuolisille aihetta paheksuntaan, kuten hän käskee uskovia 1 Kor. 10: 28:ssa olemaan syömättä epäjumalille uhrattua lihaa jos uskomaton huomauttaa siitä heille. Kyse ei ole siitä olisi väärin syödä lihaa (jakeissa 25 ja 29, Paavali sanoo sen olevan OK) tai ettei kulkeminen peitettynä tai peittämättä merkitse mitään, vaan ettei kristittyjen tulisi aiheuttaa hämmennystä ei-uskoviensa seassa. Larry sanoo että tämä on todella kumma kohta ja että jokaisella, myös Paavalilla on oikeus sanoa joskus asioita jotka eivät enää meistä tunnu järkeviltä.

Jakeissa 4-6 on todellakin lainaus, mitä sitten seuraa, ei ole oikeutus kohdella naisia eri tavalla kuin miehiä, vaan Paavalin tyrmäävä suhtautuminen esitykseen. Kuten seuraavista jakeista huomataan, muista että sana joka on käännetty “pää” jakeessa 3 ei tarkoita “auktoriteettia” vaan on vertaus ykseydestä. Käännä ylösalaisin oletus että Paavalin viittaus naisen lähtökohtaan miehestä on merkki siitä että hän olisi alempiarvoinen (vain miehen kuvana, ei Jumalan) ja katso mitä tapahtuu tälle mystiselle kohdalle.

Lue uudelleen 1 Kor. 11: 7-9

“Miehen ei pidä peittää päätään, koska hän on Jumalan kuva ja heijastaa hänen kunniaansa. Nainen taas heijastaa miehen kunniaa. Miestä ei ole luotu naisesta vaan nainen miehestä, eikä miestä luotu naisen takia vaan nainen miehen takia.”

3. Muistakaa tutkimamme 1 Moos. 2. Mitä tarkoitti naisen luominen miehen lihasta? Viittasiko syy, että nainen luotiin miehen tarpeen vuoksi, naisen vähempiarvoisuuteen?
4. Olla jonkun kunnia on olla suurentamassa sitä, mikä tekee siitä suurenmoisen. Haluaisitko että sinua kutsuttaisiin perheesi “kunniaksi”? Tai maasi?

Paavali sanoo tässä että kyllä, mies on Jumalan kunnia ja koska nainen on miehen kunnia, hän on yhtä arvokas kuin tämä. Nainen luotiin olemaan yhtä miehen kanssa ja tekemään häntä vielä suuremmaksi. Samasta syystä kuin mies rukoilee pää peittämättä, nainen on vapaa lain vaatimuksista peittää päänsä (Fleming).

Lue 1 Kor. 11:10

“ Naisen tulee siis pitää päässään arvonsa merkkiä. ...”

Tätä jaetta on käytetty puolustamaan käsitystä että naisilla tulisi olla joku auktoriteetti yläpuolellaan. Huntu on symboli tuosta auktoriteetista eli että hän on alistettu jollekin toiselle.

Huolimatta siitä että nykykäännöksissä on tässä kohtaa sana, alkuperäisessä kreikan kielessä ei tällä kohtaa ole sanoja “merkki,” “symboli”, tai edes “huntu”. Käytetty sana on yksiselitteisesti “auktoriteetti.”

Fleming: Juuri samaa sanaa käytetään kuvaamaan Jeesuksen valtaa aaltoihin nähden ja Ilmestyskirjassa niiden kahden todistajan vallasta sulkea taivaat ja muuttaa vesi vereksi.

William Ramsay: Ajatus että tämä jae tarkoittaisi muuta kuin että naisella on valta omaan päähänsä joutuu kreikankielen tutkijoiden silmissä naurunalaiseksi. “Kukaan ei kuvittelisi lukevansa tätä kohtaa näin” (että naisella tulisi olla joku auktoriteetti yläpuolellaan) “muu kuin ennakkokäsityksen omaava.” (Keenerin siteeraamana, s. 58)

5. Mitä Paavali sanoo tässä?

Hän sanoo että naisella on valta päättää peittääkö vai ollako peittämättä päänsä.

Lue 1 Kor. 6: 1-3, ja 11:10-12

“... enkeleiden takia,” joka lopettaa jakeen 10, on vielä yksi omituisuus (ja edelleen syy miksi Larry sanoo tämän olevan tosi kumma kohta.) Kuitenkin, Paavali auttaa meitä tässä, koska hän on aiemmin tässä kirjeessään maininnut enkelit. I Kor. 6:1-3 neuvoo pyhiä käyttämään omaa harkintakykyään keskinäisissä erimielisyyksissään, koska he tulevat tuomitsemaan sekä maailmaa että *enkeleitä* (jake 3). Fleming ehdottaa Paavalin tarkoittavan että naisten tulisi pystyä päättämään niin yksinkertaisesta asiasta kuin pään peittämisestä jumalanpalveluksessa – “loppujen loppuksi, hänhän tulee tuomitsemaan enkeleitä!”

6. Mitä Paavali sanoo 1 Kor. 11: 11-12:ssa?

Mies ja nainen on tasavertaisia – ei toinen ilman toista – Jumalan edessä. Jumala ei kohtelee heitä eri tavalla. Hän voisi sanoa että heidän tulisi ottaa toistensa mielipiteet huomioon päätettäessä onko naisen sopivaa peittää päänsä. Tämähän on loppujen loppuksi pikkuasia (1 Kor. 6:1-3).

Lue 1 Kor. 11: 13-15

Tämä jae voitaisiin kääntää “Luonto ei opeta että jos miehellä on pitkä tukka, se on hänelle häpeäksi...” pikemmin kuin “Eikö luontokin opeta teille että...” Alkuperäisessä tekstissä ei ole välimerkkejä kuten kysymysmerkkiä. Näin käännetty on järkevämpi kuin perinteinen käännös. Ei kreikkalaisessa, roomalaisessa eikä juutalaisessa kulttuurissa pidetty miesten pitkiä hiuksia häpeällisinä. Päinvastoin, nasiirit, jotka tekivät erityisen valan palvella Jumalaa eivät saaneet leikata hiuksiaan. Eikä luonto todellakaan opeta että pitkät karvat ovat häpeällisiä uroilla: uros (ei naaras) leijonilla on pitkä harja, uros riikinkukoilla on pitkät, kauniit pyrstösulat, jne.

Lue 1 Kor. 11:16

“ Jos joku kuitenkin väittää vastaan, niin sanon hänelle, ettei meillä ole sellaista tapaa eikä yleensäkkään Jumalan seurakunnilla..”

7. Kreikan kielessä on “ei ole sellaista tapaa,” ei “ei toista tapaa.” Mikä on Paavalin johtopäätös?

Jos joku väittää vastaan – meillä ei ole tapaa että naisen tulisi peittää päänsä.”

Kursitaanpa kokoon

1 Kor. 11 alkaa Paavalin rohkaistessa korinttilaisia matkimaan häntä kuten hän matkii Kristusta. Hän ylistää heitä kun ovat muistaneet mitä hän opetti heille.

“Nyt,” Paavali kirjoittaa, “haluan teidän kaikkien tietävän että jokaisen miehen pää on Kristus” Sana joka käännetään “pää” ei tarkoita auktoriteettia, niin kuin voisi luulla suomen kielessä, vaan Paavali käyttää sitä muualla ilmaisemaan täyteyttä ja harmoniaa pään ja ruumin välillä. Tekeekö Paavali tässä sanaleikin? Hän on oikeissa puhutella korinttilaisia aiheesta tulisiko naisten peittää päänsä vai ei jumalanpalveluksessa. Paavali ehkä sanoo, kirjoitan teille päästä, mutta muistakaa että todellinen päanne on Kristus ja että mies ja nainen ovat yksi Kristuksessa..

Jakeissa 2-16 on miltei kiastinen kaava. Kiasmi on heprealaisen runouden muoto jossa runon tai sanonnan ensimmäinen rivi toistuu muutettuna viimeisessä rivissä, toinen rivi toiseksi viimeisessä, jne. Ajatus A vastaa ajatusta A'. Tämä vastaavuus auttaa meitä päättämään mitä todella sanotaan ja kiasmin keskellä on tärkein ajatus. Paavali kirjoittaa:

A Kiitän teitä siitä, että aina muistatte ja noudatatte opetuksiani, (j.2)

B Olette tekemisissä ihmisten kanssa jotka sanovat että miehen ei tule peittää päätään, mutta naisen pitää (j. 4-5)

C ...ja että on häpeällistä että hiukset näkyvät – jos nainen ei peitä niitä, leikatkoon pois ja päinvastoin (j. 5-6)

D Ettekö tiedä että nainen luotiin tasavertaiseksi miehen kanssa (on miehen kunnia) ja tulisi itse päättää haluaako peittää päänsä? (j. 7-10)

(Kiastinen keskus – tärkein kohta):

Ei ole miestä ilman naista eikä naista ilman miestä nainen on lähtöisin miehestä, nyt mies tulee naisesta – mutta todellisuudessa kaikki tulee Jumalalta (j. 11-12)

D' Päättäkää itse tuleeko naisen peittää päänsä (j. 13-14)

C' Kaukana siitä että naisen hiukset olisivat häpeäksi, ne ovat hänen kunniansa (j. 15a)

B' Naisen hiukset ovat hänelle verhoksi (j. 15b)

A' Jos he vielä väittävät vastaan, meillä ei ole sellaista sääntöä että naisen tulee peittää päänsä (j.16)

Sovellus

9. Tämä kohta on hyvä esimerkki siitä missä olettamukset hierarkiasta ja vallasta (“pää” viitteet jakeessa 3, olettamukset että naisen luominen miehen jälkeen merkitsisi hänen olevan vähempiarvoinen luomus) saavat aikaan vääristyneen

tulkinnan Paavalin sanoista. Missä muissa kohdissa elämääsi joudut poistamaan olettamuksen hierarkiasta Jumalan tahtona?

Lähteet

S. Scott Bartchy, "Jesus, Power, ja Gender Roles" ääninauha, Sunstone Symposium, Salt Lake City, Utah, 1993.

Bruce Fleming, "What About the Angels?" *Study Notes*, Minneapolis, MN, 1997.

Bruce Fleming, tohtorin väitöskirja.

Craig S. Keener, *Paul, Women ja Wives*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1992.

Lesly F. Massey *Women ja the New Testament: An Analysis of Scripture in Light of New Testament Era Culture*. Jefferson, NC: McFarlja ja Company, 1989.

W. M. Ramsay, *The Cities of St. Paul: Their Influence on his Life ja Thought*. London: Hodder & Stoughton, 1908, ps. 175-76.

Auktoriteetin varastaminen

1 Tim. 2 ja naiset johtajina

Johdanto

1 Tim. 2:11-15 on vielä yksi jäljellä olevista “ongelmakohtista.” Juuri tällä kohdalla, joka näennäisesti kieltää naisilta oikeuden opettaa tai johtaa miehiä, on ollut suurempi merkitys kuin millään muulla Raamatun jakeella kun naisten osallistumista kirkon toimintaan on rajoitettu. Tämä kohta kuitenkin käsittelee ilmeisesti valtaa, ja siksi on oltava hyvin varovaisia ettei anna ennakkokäsitysten hierarkiasta vaikuttaa kohdan ymmärtämiseen.

Pelkkä sana

Lue 1 Tim. 2:11-15

Päävaikeus 1 Tim. 2:11-15 ymmärtämisessä on ettemme ymmärrä jakeen 12, *authentein*, merkitystä. Nykykäännöksissä se käännetään yleensä “omata valtaa”, mutta se ei ole sama kuin kreikan kielen sana jota koko muussa Uudessa testamentissa käytetään auktoriteetin merkityksessä (*exousia*). Tätä sanaa, *authentein*, ei käytetä muualla UT:ssa, ja sitä käytettiin harvoin kreikkalaisessa kirjallisuudessa. Sen alkuperäinen merkitys viitasi henkilöön joka teki itsemurhan tai murhan perheen isällä (Kroeger ja Kroeger, 1992). Kroegerin kattava tutkimus viittaa siihen että Paavali saattaa olla tarkoittanut “pitää itseään jonkun alkuperänä”. Ensimmäisellä vuosisadalla, kun Paavali kirjoitti, sana on ehkä tarkoittanut “dominoida” (Bauer, Arndt ja Gingrich, 1974). tämä tulkinta on kuningas Jaakon käännöksen takana, “kaapata valta” (“to usurp authority”). Sanan juuri tarkoittaa “itse”, ja lähimerkityksisiä sanoja on “itsetietoinen” tai “ylpeä itsetarkoituksellisuus.” Sillä ei ilmeisesti ollut vielä lähes kahteensataan vuoteen sen jälkeen kuin Paavali kirjoitti kirjeensä Timoteukselle merkitystä “omata valtaa” (Kovacs, 1982). Kun Paavali kirjoitti, *authentein* -sanalla oli kielteisiä merkitysvivahteita. Naisilta kielletty oli sellaista mitä kummankaan sukupuolen ei pitänyt tehdä.

1 Timoteuksen kirje on Paavalin yksityishenkilölle, Timoteukselle kirjoittama kirje. Paavali pyysi häntä jäämään Efesokseen auttamaan seurakuntaa harhaoppien välttämässä (1 Tim. 1: 3-4). Mutta huolimatta kummankin ponnisteluista Efesoksen seurakuntaa vaivasivat ne jotka “haluavat olla lain opettajia, vaikka eivät itsekään ymmärrä, mitä puhuvat ja mitä niin varmasti väittävät...” (j. 7), jotka puuhailivat “joutavuuksien jaarittelussa” ja “tarujen ja loputtomien sukuluetteloiden ” parissa (j. 4,6). Paavali oli jo karkottanut seurakunnasta kaksi pahinta väärää opettajaa (j. 20).

1. Jospa Paavali tarkoitti ettei hän halunnut naisilla olevan ”valtaa” miesten yli. Kenelle Paavali salli auktoriteettia muita ihmisiä kohtaan?

Ei kenellekään! Katso edellisiä lukuja (“Mitä tarkoittaa olla Herra,” “Tulla läpinäkyväksi Kristukselle,” “Paavali ja auktoriteetti”) joissa käsitellään miten kristittyjen tulisi suhtautua auktoriteetin.

Mitä naisilta kiellettiin jakeessa 12 – varsinkin jos sana tarkoittaa “dominoida” tai “kaapata valta” – oli Jeesus jo selkeästi kieltänyt miehiltä (Mark 10:42-43). Mitä naisten ei pitänyt tehdä ei myöskään miesten pitänyt tehdä. Ja, itse asiassa, Paavali oli sanonut saman jo muutamaa lausetta aikaisemmin:

Lue 1 Tim. 2:8

2. Mitä Efesoksen seurakunnan miehet tekivät jonka Paavali halusi heidän lopettavan??

Olemaan ilman vihaa ja ilman epäilyä.

Tämä ongelma oli osa mallia, kuten nähdään seuraavassa kohdassa, jossa Paavali puhuttelee “samoin naiset”:

Lue 1 Tim. 2:9-10

3. Mitä seurakunnan naiset tekivät minkä Paavali halusi heidän lopettavan?

He esittelivät varakkuuttaan, koristautuen (liiallisesti) seurakunnan kokousta varten.

4. Miehet riitelivät ja naiset keikailivat pukeutumisellaan. Ajatelkaa näiden toimien taustalla olevia motiiveja. Vaikka miesten käyttäytyminen näytti olevan erilaista kuin naisten, mitä kumpikin ryhmä oikeasti teki?

Kilpailivat keskenään. Sekä miehet että naiset yrittivät päästä “huipulle”, olla vaikutusvaltaisia omilla ryhmissään

Lue uudestaan 1 Tim. 2: 11-12

Seuraavassa jakeessa, 11, opastetaan naisia kuuntelemaan opetusta hiljaa (ei “vaieta”), “kuuliaisuudessa.” Paavali ei sano keille heidän tulisi alistua. Jakeessa 12 sanotaan ettei Paavali salli (presens/imperfekti) naisen *authentein* (infinitiivi) “miestä (tai kuin mies)” (genetiivi tai possessiivi.) Tekstissä ei ole sanaa “yli”.

Katso tätä jakeiden 2-10 yhteydessä. Paavali sanoi, “Tahdon” etteivät miehet yritä saada omia opetuksiaan omaksutuiksi; “Tahdon” etteivät naiset yritä päästä toistensa ohi; ja ”En salli” (jos Paavali olisi puhunut suomea, ehkä hän olisi sanonut “eikä hyvä heilu” tai “älkääs nyt viitsikö”) naisten yrittävän päästä valtaan miesten tavoin. Toisin sanoen, Paavali yrittää lopettaa seurakunnassa omatekoisten auktoriteettien tekemisen. Miehet ovat riidelleet keskenään, ja kaksi on jo karkoitettu väärän opetuksen takia. Useimmat naiset ovat kilpailleet keskenään,

mutta näyttää siltä että jotkut naiset ovat siirtyneet keskinäisestä valtataistelusta, (missä päästään niskan päälle olemalla kaunein), väittelemään miesten kanssa sekä opettamaan väärin. Naisten ei tule tehdä näin, kuten ei miestenkään, vaan oppimaan hiljaa, oikealle opetukselle kuuliaisina.

Miesten opettaminen

Lue Apt. 18:24-26; 1 Kor. 14:3-4; 1 Kor. 11:5

5. Olettaen että “opastaa” tai ohjata on samaa kuin opettaminen, viittavatko nämä jakeet siihen, että Paavalilla oli vaikeuksia naisten kanssa jotka opettivat oikeita oppeja?

Jännästi, juuri Efesoksessa Priscilla opetti Apolloa (Apt. 18; Kroeger, 1978.) Varmaankaan Paavali ei nyt kieltäisi naisia tekemästä samaa kuin tukemansa Priscilla. Muiden 1 Tim. jakeiden yhteydessä, mitkä torjuvat sekä väärän opetuksen että *authentein*, Paavalin kieltämä opetus ei ole terveen opin vaan jonkun millä on kielteisempi vaikutus. (Esimerkiksi, “saarnata” voi olla positiivinen tai neutraali sana, mutta se on kielteisempi yhteyksissä kuten (“Älä saarnaa minulle!”) Luultavasti väärät opetukset tai ei-kristillisen auktoriteetin omaksuminen olivat niitä, joita Paavali tarkoitti kun hän ei sallinut naisten opettaa niitä.

“Luomisjärjestys”

Lue 1 Tim. 2:13-15

Niin sanottua “luomisjärjestystä” on käytetty naista alistavien argumenttien tukena. “Luomisjärjestys” -teoria sanoo, että koska Aatami luotiin ensin ja koska Eeva luotiin vain hänen “takiaan,” miehillä tulee olla valta naisiin päin. Jakeet 13 - 15, sekä 1 Kor. 11:8-9 on perinteisesti tulkittu Paavalin rationalisointina miksi naisilta kielletään auktoriteetti miehiin päin: Aatami luotiin ensin, sitten Eeva, ja hän lankesi syntiin koska hänet petettiin.

Loput tästä kohdasta, jakeet 13-15, on Paavalin moitetta naisten väärästä opetuksesta, asioita joita hän ei antanut naisten opettaa (katso tämän luvun liitettä jossa käsitellään näiden jakeiden perinteisen tulkinnan ongelmia). Richard ja Cathy Kroeger löytävät paljon vääriä oppeja jotka muistuttavat jakeissa 13-15 mainittuja: myytti joka opetti että Eeva luotiin ennen Aatamia; toinen jonka mukaan Eeva tahallaan vastusti Jumalan käskyjä eikä tämä ollut synti, vaan hyvä; ja muut jotka tuomitsivat naisten seksin tai lasten synnyttämisen (Paavali vieläpä kielsi sellaisen asketismin luvussa 4, jakeissa 1-5.) Jos haluat ottaa tarkemman selon näistä opetuksista, lue Catherine Kroegerin artikkeli “Ancient heresies and a strange Greek verb,” tai hänen kirjansa Richard Kroegerin kanssa, *I Suffer Not a Woman*.

Lue jakeet 13-15

Oikea auktoriteetin lähde

Lue Matt. 23: 6-10

6. Oikea kristillinen auktoriteetti ei ole vallankäytössä mihin nähden vaan antaa todellisen Jumalan tahdon näkyä meissä (katso lukua 11, "Jotta Kristus voisi näkyä lävitsesi", jossa on lisätietoa tästä aiheesta). Miten nämä auktoriteetin määritelmät sopivat tähän 1 Tim. kohtaan (joka alkaa Paavalin neuvoilla miesten käyttäytymiseen jakeessa 3)?

Monet seurakuntalaiset Efesoksessa – naiset kuten miehet – olivat kiinnostuneempia saamaan läpi omat väärät opetuksensa kuin noudattamaan oikeata oppia. He olivat ihmisten opetuslapsia (väärin opettajien) ja/tai halusivat itse olla "rabbeja" (lainopettajia, j. 7).

Omat sovellukset

7. Ajattele tuntemiasi ihmisiä jotka ovat todella Jumalan tahdossa kulkevia johtajia. Kuinka kuvaisit näillä ihmisillä olevaa auktoriteettia?
8. Ajattele tuntemiasi kristittyjä jotka antavat Jumalan tahdon paistaa itsestään läpi. Ovatko he todella kirkon valtaa pitävillä paikoilla? Ovatko he vain miehiä?

Lähteet

Walter Bauer, William F. Arndt ja F. Wilbur Gingrich. *A Greek-English Lexicon of the New Testament*, Chicago, IL: The University of Chicago Press, 1974.

David Kovacs, "Tyrants and Demagogues in Tragic Interpolation," *Greek, Roman and Byzantine Studies* 23 (1982): 37.

Catherine C. Kroger, "Ancient heresies ja a strange Greek verb," *The Reformed Journal*, March 1979, ps. 12-15

Richard C. Kroeger ja Catherine C. Kroger, *I Suffer Not a Woman: Rethinking 1 Timothy 2:13-15 in Light of Ancient Evidence*. Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1994.

Liite

1 Tim. 2:11-12 perinteisen tulkinnan ongelmia

Lue 1 Tim. 2:11-12

1. Miten näitä jakeita on perinteisesti tulkittu?

Estää naisia opettamasta miehiä (joissakin seurakunnissa naiset saivat opettaa pyhäkoulussa poikia vain noin 12 ikävuoteen asti) ja kieltämään naisilta asemat jotka liittyisivät miesten johtamiseen.

Lue 1 Tim. 2:13-15

Seuraavat kaksi jaetta, 13 ja 14, on perinteisesti nähty Paavalin selityksenä kiellolle jakeessa 12: (12. naisten ei tule opettaa tai johtaa miehiä koska ...)

13. Ensinhän luotiin Aadam ja sitten Eeva, 14. eikä petetyksi joutunut Aadam, vaan nainen antoi pettä itsensä ja rikkoi käskyn..

2. Mikä on perinteinen tulkinta Paavalin kiellolle? (Jos et tunne kertomusta, voit päätellä sen jakeista.)

Ensiksi on "luomisjärjestys" argumentti – Aadam luotiin ensin, joten Eevalla ei voinut olla auktoriteettia häneen päin. Toiseksi on argumentti että nainen petettiin ja lankesi syntiin – joten hänelle ei voi antaa päätösvaltaa miehiä koskeissa asioissa.

3. Jaetta 15 pidetään tämän selityksen viimeisenä jakeena:

"Lasten synnyttäjänä hän on kuitenkin pelastuva, jos vain pysyy uskossa ja rakkaudessa ja viettää hillittyä, Jumalalle pyhitettyä elämää.."

Mitä selityksiä on annettu näiden jakeiden merkityksestä?

(1) Että naiset pelastuvat, kun synnyttävät lapsia. (2) Että kristityt naiset selviävät hengissä synnytyksestä jos he vain pysyvät uskossa, rakkaudessa jne. (3) Että he pelastuvat lapsen (Kristuksen) syntymän kautta Tämä on viittaus 1 Mooseksen kirjaan – Aadam luotiin ensin, Eeva lankesi syntiin, mutta nainen pelastuu hänen "siemenenä" kautta, joka murskaa käärmeen pään (1 Moos. 3:15).

4. Onko tässä selityksessä kohtia joita on vaikea sovittaa muihin kristillisen opin kohtiin?

“Ensinhän luotiin Aadam ja sitten Eeva, 14. eikä petetyksi joutunut Aadam, vaan nainen antoi pettää itsensä ja rikkoi käskyn.” (v. 13,14)

“Luomisjärjestys” – Olemme nähneet muissa luvuissa ettei ole olemassa mitään “luomisjärjestystä.” Todellisuudessa miesten ylivaltaa puoltavat argumentit eivät ole lähtöisin 1 Mooseksen kirjasta vaan juuri tästä kohdasta tai 1 Kor. 11 väärintulkinnasta.

Naisten alttius joutua petetyksi – Tämä naisten alistamisen selitys näyttää väittävän että Aadam oli vanhurskaampi kuin Eeva koska hän teki syntiä tahdollaan. Tämä on outo oppi synnistä eikä se sovi muihin Paavalin lausumiin (“Sillä niin kuin kaikki ihmiset Aadamista osallisina kuolevat, niin myös kaikki Kristuksesta osallisina tehdään eläviksi” I Kor. 15:22).

Tulkinta että nainen on alistettu miehelle koska hänet petettiin ja koska hän oli suurempi syntinen kuin Aadam, ei sovi Paavalin omaan lausumaan muutamaa jaetta aikaisemmin: “Minä kiitän Herraamme Kristusta Jeesusta, joka on antanut minulle voimaa. Kiitän häntä siitä, että hän katsoi minut luotettavaksi ja otti minut palvelukseensa, vaikka olin ollut herjaaja, vainooja ja väkivallantekijä. *Hän armahti minut, koska epäuskoni tähden en tiennyt, mitä tein.* Meidän Herramme armo on ollut yltäkylläinen, samoin se usko ja rakkaus, jonka Kristus Jeesus saa aikaan. ...: Kristus Jeesus on tullut maailmaan pelastamaan syntisiä.” (1 Tim. 1: 12-15; kursivointi kirjoittajan.) Paavalin teologian mukaan tietämättömänä tehdyt synnit saa helpommin anteeksi.

Tämä kohta johtaa myös siihen että kaikkia naisia rangaistaan Eevan synnistä. Mutta jos Kristus lunasti miehet Aadamin synnistä, eikö ole loogista otaksua että hän lunasti naiset Eevan synnistä?

“Lasten synnyttäjänä hän on kuitenkin pelastuva, jos vain pysyy uskossa ja rakkaudessa ja viettää hillittyä, Jumalalle pyhitettyä elämää.”

Mahdollinen selitys (1) Että naiset pelastuvat, kun synnyttävät lapsia.

Jos naiset pelastuvat synnyttämisen kautta, miten käy armon? Ja jos et synnytä lasta, etkö pelastu? Tämä on värisyttävä oppi, täysin ei-kristillinen.

Mahdollinen selitys (2) Että kristityt naiset selviävät hengissä synnytyksestä jos he vain pysyvät uskossa, rakkaudessa jne.

Jos tämä jae tarkoittaa että kristityt naiset jotka pysyvät “uskossa ja rakkaudessa ja viettää hillittyä, Jumalalle pyhitettyä elämää” selviävät hengissä synnytyksestä, alkukirkko jo tiesi, surullista kyllä, ettei se aina ollut totta.

Mahdollinen selitys 3: Että he pelastuvat lapsen (Kristuksen) syntymän kautta. Tämä on viittaus 1 Mooseksen kirjaan – Aadam luotiin ensin, Eeva lankesi syntiin, mutta nainen pelastuu hänen ”siemenenä” kautta, joka murskaa käärmeen pään (1 Moos. 3:15).

Tämä on hieno selitys, ja se tuntuu järkevältä suhteessa jakeen 15 viittaukseen Aadamiin ja Eevaan. Se tuntuisi kuitenkin oudolta Paavalin sanomana. Hän ei koskaan muualla viittaa Kristukseen lapsena. Pelastumme Kristuksen kuoleman kautta, emme hänen syntymänsä kautta. Sitä paitsi kreikan kielen sana on “synnyttämisen” ei ”lapsen syntymisen”. (*Study Bible for Women.*)

Vielä, miksi muutos ilmauksesta “hän on pelastuva” ilmaukseen “jos vain pysyy”?

Paavali ei varmaankaan sanonut sitä mitä perinteisesti hänen on otaksuttu sanoneen.

Lähteet

Study Bible for Women. Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1995.

Avioliiton mysteeri

Paluu yhdeksi lihaksi

Johdanto ja tiivistelmä

Tämä opintosarja alkoi Jeesuksen huomautuksella että miehen ja naisen ihanteellinen suhde löytyy “alusta”, siitä Jumalan sanomasta että heidät luotiin olemaan “yksi.” Kun tutkimme luomista huomasimme että ensimmäiset ihmiset olivat myös “alastomia” eivätkä “tuteneet häpeää.” Sellainen “alaston ja häpeää tuntematon” suhde ihmisten välillä, jotka ovat “yksi,” on suhde joka on rehellinen, peloton, täysin hyväksyvä ja sitoutunut.

Apostoli Paavalin mukaan avioliitto on vertauskuva Kristuksen ja seurakunnan välisestä suhteesta. Hän sanoo sen olevan “suuri salaisuus” (Ef. 5:32.): Kuinka kaksi ihmistä, saatikka koko kristillinen yhteisö, voisi tulla yhdeksi? Jos 1. Ms. 2 on kuva ihanteellisesta suhteesta ennen syntiinlankeemusta, niin Paavali näyttää Ef. 5:ssä kuinka saavutamme lunastuksen kautta uudelleen tuon ykseyden.

Molemminpuolinen alistuminen

Lue Ef. 5: 20-33

1. Ketä puhutellaan jakeissa 20-21?

Koko kristillistä yhteisöä.

2. Huomasimme aikaisemmissa luvuissa että sanoilla “alistuminen” ja “pää” on kreikankielessä eri merkitysvivahde kuin suomenkielessä. Mitä Paavali pyytää vaimojen tekevän jakeissa 22 -24 ja jakeessa 33?

Että he “alistuvat” (mediumi – ei ”tottelemisen” merkitystä) ja kunnioittavat miehiään.

3. Jakeissa 25-30 Paavali ilmoittaa minkälaisen aviomiehen tulisi olla vaimoan kohtaan. Mitä vaikutusta olisi avioliitolle jos aviomies tekisi kaikkia näitä?:
 - olla halukas “antamaan henkensä” vaimonsa puolesta:

Jeesus kuoli seurakunnan puolesta, mutta ehkä Paavali ei tarkoittanut aviomiehen kirjaimellisesti kuolevan vaimonsa puolesta. Jeesus myös “tyhjensi itsensä”, luopui omasta tahdostaan, sovittaakseen meidät Jumalan kanssa. Analogisesti aviomiesten tulisi luopua viemästä läpi omaa tahtoaan ollakseen yhtä vaimonsa kanssa.

- asettaakseen hänet eteensä vailla tahraa

Monet aviopuolisot kilpailevat keskenään ja vihaavat myöntää toisen olevan oikeassa. Perinteisesti, miehet eivät ole pitäneet siitä jos heidän vaimollaan on parempi työ kuin heillä itsellään tai että tämä ansaitsee enemmän. Paavali käskee miehiä antamaan vaimojensa kasvavan Kristuksessa ja pyhydessä, ilman että heidät syrjäytetään ja nolataan.

- rakastamaan vaimoaan kuin omaa ruumistaan:
 - ravitsemaan ja huolehtimaan vaimostaan:
 - jättämään isänsä ja äitinsä ja liittymään vaimoonsa:
 - rakastamaan vaimoaan kuin itseään:

4. Mitä tapahtuisi suhteelle jos aviomies tekisi kaikkea tätä ja vaimo ei "kunnioittaisikaan" häntä?

Aviomiehelle olisi vaikeaa ellei mahdotonta tehdä näitä uhrauksia vaimonsa hyväksi jos vaimo asettuisi miehensä niskaan päälle tai arvostaisi häntä vähemmän hänen rakkaudellisen suhtautumisensa vuoksi.

5. Voisiko kaksi ihmistä olla "yhtä" jos toinen toimii kuten Paavali käskesi tämän tehdä eikä toinen suhtaudu vastaavalla tavalla. Jos aviomies tekee niin kuin hänen tulisi tehdä, mitä tarkoittaa että vaimon tulisi "alistua"?

Että hän aviomiehen tavoin luopuisi oman tahtonsa läpiviemisestä. Bristow ehdottaa joitakin muita tapoja tulkita ja ymmärtää sanaa joka käännetään "alistua": "tukea" tai "antaa apua." Vaimon tuki on analoginen miehen "ravitsemiseen ja huolehtimiseen". Tukeva vaimo auttaa aviomiestään saamaan itsestään parhaimmat puolet esille. Vaimo joka "auttaa" miestänsä on lojaali hänelle ja rakentaa tällä tavoin luottamusta aviopuolisoiden välille. Aviomiehelle olisi turvallista rakastaa vaimoaan Paavalin tarkoittamalla tavalla.

Lue Matt. 19:4-6 ja 1. Ms. 2:24-25

6. Mikä on Jeesuksen mukaan ihanteellinen suhde miehen ja naisen välillä? Kuka Jeesuksen mukaan sanoi tämän ensin?

Jeesus sanoo meille ihanteen olevan että "mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi" (Matt. 19: 5-6) Hän jatkaa että tämä oli Jumalan tarkoituksena kun hän loi miehen ja naisen (j. 4).

Paavali esittää saman ihanteen Ef. 5:31.:ssä.

7. 1. Ms. 2:24-25 sanoo myös että mies ja hänen vaimonsa olivat “alasti eivätkä tunteneet häpeää.” Mitä tarkoittaisi olla suhteessa jossa voi olla “alasti ja tuntematta häpeää”?

Katso luvun 2 kommenttia, kysymystä 8 jos ryhmällä ei ole ajatuksia (tuskin tarvitaan!).

8. Vertaa suhdetta jossa voi olla “alasti ja tuntematta häpeää” Paavalin suosituksiin miehille ja vaimoille Ef. 5:ssä.

Monien tutkijoiden mielestä Paavali kannatti voimakkaasti “status quota” ja että Ep. 5-6 on hänen yrityksensä vakuuttaa roomalaiset hallitusmiehet siitä että kristityt olivat hyviä alamaisia jotka kannattivat patriarkaalista hallintovaltaa mitä Rooma arvosti suuresti (katso esimerkkejä ja viitteitä Keener, 1992, ss. 146-148 ja luku 5). Nämä tutkijat ovat huomanneet yhtäläisyyksiä Paavalin kirjoitusten ja nk. huoneentaulujen kanssa, joita kreikkalaiset ja roomalaiset filosofit kirjoittivat ja joissa he muistuttivat miehiä heidän velvollisuudestaan hallita vaimoan, lapsiaan ja orjiaan ja joissa vaadittiin näitä tottelemaan. Jos Paavali käytti noita “huoneentauluja” kirjoittaessaan Ef. 5:tä hän käänsi status quon ylösalaisin. Paavalin tarkoittamassa perheessä aviomiehiä kiellettiin hallitsemasta vaimoan ja luopumaan itsestään vaimonsa hyväksi. Vaimoja ei käsketä tottelemaan miestäns vaan sopeutumaan tähän harmoniassa ja ykseydessä.

Ef. 5: 21-33 ei puhu hierakiasta ja auktoriteetista. Se on pikemminkin kokoelma ohjeita jolla saavutetaan takaisin ihmiskunnan päämäärä “yksi liha, alasti ja tuntematta häpeää.” Tämä on 1. Ms.:n ihannesuhde jonka Kristus palautti ja josta Paavali saarnasi: Sovitettuna Jumalan kanssa Kristuksessa, ei enää yksin, tulemme taas rohkeiksi rehellisiksi ja antaviksi, kykenevinä ”alistua toinen toisillemme Kristusta kunnioittaen.” Vain siten voimme kokea “salaisuuden” miten kahdesta tulee yksi.

Omat sovellukset

9. Muistathan että Paavalin aikoihin avioliitot olivat yleensä järjestettyjä. Kuinka voi olla “yhtä” sellaisen kanssa jota ei ole valinnut? Tämän huomioon ottaen, miten Paavalin sanomiset haastavat nykyajan käsityksiä rakkaudesta, romantiikasta, avioliitosta ja avioerosta?
10. Kuinka pitkällä olet “yhtenä” olemisessa muiden kristittyjen kanssa? Luuletko tämän voivan olla mahdollista? Mitä esteitä on sinun ja tämän ihanteen välillä?

Lähteet

Craig S. Keener, *Paul, Women and Wives*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1992.

. Keener, *Paul, Women ja Wives*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1992.